

...Wij van het gezinshuis...

Een methodiek voor ouders en kinderen in een gezinshuis

Johanneke van Zwieten en Ineke Roos

In opdracht van: STEK Jeugdhulp, Midden- Holland
Met dank aan Ria Peters en team gezinshuizen STEK Jeugdhulp, Midden- Holland
Begeleider Christelijke Hogeschool Ede: Marcel Tiemensma
23 mei 2012

© Christelijke Hogeschool Ede, mei 2012

Inhoud:

	Pagina:
1. Inleiding	4
2. Gezinshuizen: een prachtige vorm van Jeugdzorg!	5
3. Thema 1: Kwaliteiten	7
• Inleiding	8
• Theorie	8
• Ervaring gezinshuisouder	8
• Opdrachten:	9
Bewust worden van kracht	10
Kaartjes behorend bij de opdracht 'bewust worden van kracht'	11
Werken vanuit kwaliteiten	13
Bevestiging ontvangen	14
Feedback kaartjes	15
4. Thema 2: Sfeer	17
• Inleiding	18
• Theorie	18
• Ervaring gezinshuisouder	18
• Opdrachten:	19
Rust	20
Emoties	21
Emotiekaartjes behorende bij de opdracht 'emoties'	22
Conflicten	23
Sfeer	24
5. Thema 3: Gezinsbinding	25
• Inleiding	26
• Theorie	26
• Ervaring gezinshuisouder	26
• Opdrachten:	27
Eigenheid	28
Gezinsbinding	29
Samenwerken	30
Kaartjes behorend bij de opdracht 'enveloppen met opdrachten'	31
Omgaan met afscheid	32
6. Thema 4: Loyaliteit/netwerk	33
• Inleiding	34
• Theorie	34
• Ervaring gezinshuisouder	34
• Opdrachten:	35
Loyaliteit	36
Verskil gedrag kinderen bij biologische ouders/ gezinshuisouders	37
Inzichtelijk maken systeem	38
Werkblad bij de opdracht 'inzichtelijk maken systeem'	39

7. Thema 5: Evaluatie	41
• Inleiding	42
• Theorie	42
• Ervaring gezinshuisouder	42
• Opdrachten:	43
Manieren om te evalueren	44
Evaluatie formulier	45
Invulschema woordweb en kaartjes evaluatievragen	46
Motivatie	47
Scheiding van emotie en feitelijke gebeurtenis	48
Resultaat zien	49
8. Wij van het gezinshuis ... opdracht	50
• Inleiding	51
• Ervaring gezinshuisouder	51
• Opdracht	51
• Voorbeeld	51
9. Literatuurlijst	53
10. Werkbladen, behorend bij de opdrachten in de methodiek	55

Inleiding

Beste gezinshuisouder,

Voor u ligt een methodiek die speciaal voor u geschreven is. Deze methodiek is de eindopdracht voor onze opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Wij kregen de opdracht van het team van STEK Jeugdhulp, regio Midden-Holland, om een methodiek te schrijven om de kracht van de gezinshuizen te vergroten. Er zijn al veel methodieken geschreven, maar toch hebben wij geprobeerd iets vernieuwends te schrijven. Een methodiek, helemaal gericht op de gezinshuizen en hun behoeften. Om deze methodiek te kunnen ontwikkelen hebben wij meerdere interviews gehouden. Hierin hoorden wij van de gezinshuisouders welke thema's er spelen in het gezinshuis. Deze thema's hebben wij geprobeerd te verwerken in onze methodiek. Ook hebben wij theorie gebruikt om nog meer te weten te komen over de gezinshuizen. De gezinshuisouders gaven aan dat ze geen behoefte hebben aan een map waarin ze structureel moeten werken. Een handboek met daarin praktische handvatten zou beter bij hen aansluiten. Wij hebben geprobeerd aan deze vraag te voldoen.

Deze map kunt u gebruiken om er regelmatig een uurtje in te werken. U kunt deze map ook gebruiken als naslagwerk. Dit is aan u. Elk thema is verdeeld in een inleiding, theorie, ervaring van andere gezinshuisouders en opdrachten. De meeste opdrachten kunnen met alle gezinshuisleden samen worden gedaan. Andere opdrachten zijn gericht op u als gezinshuisouder, maar kunnen ook uitgevoerd worden door de gezinshuiskinderen. Elk hoofdthema bestaat uit een aantal deelthema's. Bij deze deelthema's staan vaak meerdere opdrachten zodat u kunt kiezen welke opdracht het beste bij u aansluit. Na deze inleiding staan een aantal stukjes waaruit de waardering voor gezinshuisouders blijkt. In de interviews kwam naar voren dat gezinshuisouders deze waardering op prijs stellen en gezinshuisouders zijn waardering zeker waard!

Deze map kunt u gebruiken als basismap. Als u zelf andere opdrachten bij een thema heeft, kunt u deze doormailen naar andere gezinshuisouders. Deze gezinshuisouders kunnen uw opdrachten dan in hun map erbij doen. Uiteraard kunnen er ook andere thema's ingebracht worden. Zo heeft u een map die actueel blijft met relevante thema's.

Wij hopen dat u veel plezier heeft van uw map!

Met vriendelijke groeten,
Ineke Roos en Johanneke van Zwieten

Gezinshuizen: een prachtige vorm van Jeugdzorg!

Vanuit de overheid:

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (waar Jeugdzorg onder valt) vroeg ons om het volgende stukje in deze methodiek te plaatsen. 'Voormalig minister Rouvoet vindt gezinshuizen een welkome aanvulling op het aanbod van jeugdzorg. De tussenvorm tussen pleegzorg en residentiële zorg biedt maatwerk voor jongeren die niet thuis kunnen wonen. 'Opgroeien in een gezin is het beste', aldus voormalig minister Rouvoet. 'Maar voor kinderen met complexe gedragsproblemen is een pleeggezin vaak geen passende oplossing. Omdat de problematiek te zwaar is voor een pleegouder die daarvoor niet is opgeleid. Tegelijkertijd is een plaats in een residentiële instelling vaak ook niet geschikt, omdat een één-op-één aanpak voor deze kinderen beter is. Gezinshuizen zijn geen vorm van betaalde pleegzorg, daar ben ik ook geen voorstander van. Voor deze jongeren zijn gezinshuizen een uitkomst.' Het huidige ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport sluit zich van harte bij de uitspraken van voormalig minister Rouvoet aan.

Van de teamleider van de gezinshuizen:

Gezinshuisouders zijn professionele werkers, die in hun gezin meerdere jeugdigen opvangen met een 'indicatie jeugdzorg'. Zo noemen we dit officieel.

Gezinshuisouders zijn mensen, die in hun huis, hun gezin, in hun leven, in hun hart, jeugdigen toelaten, die hen nodig hebben om hun eigen weg in het leven te vinden.

Dat is geen baan van 9 tot 17 uur. Dat doe je niet alleen; daar moet je hele gezin achter staan.

Dat is werk en vrije tijd, inspanning en ontspanning met elkaar en door elkaar.

Respect en waardering heb ik voor de mensen in 'mijn gezinshuizen', die hiervoor gekozen hebben.

Mensen die ons, als begeleidingsteam, mee laten kijken in hun dagelijks leven, met alles wat daarin speelt.

Gezinshuisouders weten niet alles; zoeken naar antwoorden en manieren om zaken aan te pakken. Ze zien soms niet hoe enorm veel werk ze verzetten en wat ze al bereikt hebben.

Gangbare methodieken blijken voor gezinshuizen nét even anders te moeten, om ze goed te kunnen benutten.

Daarom zijn we erg blij met dit project van Ineke en Johanneke die, juist in samenspraak met de gezinshuisouders, een handboek hebben ontwikkeld, dat aansluit bij hun vragen.

Ineke en Johanneke,

Dank voor de creatieve manier waarop jullie de gezinshuizen handvatten hebben gegeven om op de vele vragen, die het leven met elkaar meebrengt, een antwoord te kunnen vinden!

Ria Peters,

Teamleider Gezinshuizen

Gezinshuizen: een prachtige vorm van Jeugdzorg!

Vanuit de directie:

Jongeren die een beroep doen op residentiële jeugdzorg kunnen verschillende hulpvragen hebben. Sommige van die jongeren zijn het best gebaat met begeleiding in een leef- of fasegroep of een kamertrainingscentrum. Andere jongeren zijn meer gebaat bij een meer gezinsgerichte benadering en kunnen daarvoor het best terecht in de pleegzorg. Er zijn echter ook jongeren die wel gebaat zijn bij een meer gezinsgerichte benadering, maar die vanwege hun hulpvraag toch niet in de pleegzorg terecht kunnen, maar voor wie ook een leef- of fasegroep niet altijd het juiste antwoord is. Deze jongeren kunnen met hun hulpvraag het beste terecht in een gezinshuis, een setting waarbij de gezinshuisouder de continue begeleider is die altijd aanwezig is en de kinderen worden opgevangen in het eigen gezin van de gezinshuishouder. Hierdoor kunnen jongeren profiteren van alle mogelijkheden die het gezin te bieden heeft. Van gezinshuisouders vraagt dit een constante aanwezigheid en betrokkenheid. Werk en privé lopen immers volledig door elkaar en roept vaak vragen op die zowel op werk als privéleven betrekking hebben. Juist deze complexiteit dwingt respect en waardering af voor het vaak ingewikkelde werk dat door gezinshuisouders verzet moet worden om aan jongeren een goed en veilig opgroeklimaat te bieden. Gezinshuisouders verdienen die waardering ten volle.

Voor het werken in gezinshuizen bestaan weinig passende methodieken. Stek heeft behoefte aan een gerichte methodiek waarmee gezinshuisouders ondersteund worden in hun werkzaamheden. De hier beschreven methodiek is concreet en praktisch goed bruikbaar voor gezinshuisouders.

Gerrit van Engelen
Bestuurder Stek jeugdhulp

Thema 1: Kwaliteiten

Inleiding

Dit eerste hoofdstuk van de methodiek is gericht op de kwaliteiten die jullie als gezinshuis hebben. De kwaliteiten van u als gezinshuisouder, de kwaliteiten van de (gezinshuis-)kinderen en de kwaliteiten van jullie als gezin. Waarom is dit zo belangrijk? Om op een prettige manier met elkaar samen te leven is het belangrijk dat u elkaars kwaliteiten kent. Dit verbetert de sfeer in huis doordat u vanuit een positief gezichtspunt naar elkaar kunt kijken. Voor de eigenwaarde is het ook erg belangrijk dat men weet waar de kwaliteiten liggen. Als men elkaars kwaliteiten effectief in kan zetten zal men het gemakkelijker hebben. Bijvoorbeeld: waarom zou u, die wat minder goed bent in koken en er niet zoveel plezier in heeft, dagelijks gaan koken, terwijl de oudste gezinshuisdochter goed kan koken en dit helemaal leuk vindt?

Theorie

De kwaliteiten die iedere gezinshuisouder heeft zijn: inleven, meeleven en samenleven. Als men gaat werken vanuit de kracht (wat men kan/waar men goed in is), krijgt men meer dingen voor elkaar, dan door het werken vanuit de macht. Werken vanuit uw kracht geeft meer voldoening. Om de kwaliteiten/leuke dingen te blijven zien moet u deze leuke dingen aandacht geven. Vaak geeft men de aandacht aan minder leuke herinneringen, deze blijven vaak langer hangen. Leuke herinneringen vergeet men snel. Probeer dit om te draaien: geef nare herinneringen een plaats en maak de leuke herinneringen belangrijk. Dan werkt u vanuit uw kracht.

Gezinshuisouders geven het belang aan van het ontvangen van bevestiging. Bevestiging ontvangen is het geloven, aannemen en voelen dat je werkelijk waardevol bent en dat je ook waardevol bent voor de ander. De mens aan wie bevestiging geschonken wordt, ontvangt gevoel van eigenwaarde. Een kracht van de gezinshuizen is, dat er daar meer ruimte is om zich te richten op de kwaliteiten van de gezinshuiskinderen, dan dat hetzelfde op een leefgroep kan worden gedaan.

Ervaring gezinshuisouder

Frans (gezinshuisouder in het TV-Document: 'B.V. Het gezin', over een gezinshuiskind met verstandelijke beperking: 'Of hij tot zijn achttiende bij ons kan blijven weet ik niet, hij wordt lichamelijk ook sterker. Je weet niet of hij zijn onmacht ook lichamelijk gaat uiten. Maar nu moeten we het maximale uit hem halen, zodat we hem zo goed mogelijk ergens kunnen plaatsen.'

Een andere (geïnterviewde) gezinshuisouder: 'Impliciet zijn wij vaak met de competenties van de kinderen bezig. Van nature zijn wij al meer op de competenties gericht. Dit doen we door juist de punten waar de kinderen sterk in zijn te benadrukken en te waarderen. We zijn geen opleidingsinstituut en werken dan ook niet met behaalde doelen. We proberen de kinderen op hun kwaliteiten te waarderen en deze kwaliteiten in te zetten. Dit gaat vanzelf. De kwaliteiten van de kinderen moet je stimuleren en bekrachtigen. Sporten bijvoorbeeld, dan zoek je iets wat past bij de kinderen. Wij leren de kinderen ook dat je kwaliteiten hebt voor elkaars voordeel en steun. Wij laten de kinderen zien dat er verschil is tussen kwaliteiten, dat de één andere kwaliteiten heeft dan de ander. Wij vertellen hen dat dit juist goed is zodat je elkaar kunt steunen en helpen.'

Opdrachten

Bewust worden van kracht

Bewust worden van waar je goed in bent. Veel mensen weten goed te noemen wat ze nog moeten leren, maar het is juist belangrijk om te weten wat je kunt! Als jij je daar bewust van bent kun je deze kracht gebruiken en inzetten wanneer nodig. Iedereen weet wel iets te noemen waar hij/zij goed in is. Toch zijn we ons niet van al onze kwaliteiten bewust. Meestal komen we geleidelijk aan achter onze kwaliteiten. Deze opdracht is erop gericht om je bewust te worden van de kwaliteiten die je in huis hebt. In de volgende opdracht wordt uitgelegd hoe je vanuit deze kwaliteiten/kracht kunt werken.

Deze vragen zijn vooral op de gezinshuisouder gericht. De meeste van deze vragen kunnen ook beantwoord worden door de gezinshuiskinderen, daarom is deze opdracht ook voor hen geschikt.

Evalueren op kwaliteiten

Op de volgende pagina staan uitknipkaartjes met de onderstaande evaluatie-vragen. Door steeds een kaartje te pakken en een antwoord op deze vraag van dit kaartje te formuleren bent u op een speelse manier aan het reflecteren op uw kwaliteiten.

Zelfreflectie

Geef antwoord op de volgende vragen.

- Waar bent u goed in?
- Wat zijn uw hobby's?
- Welke kwaliteiten gebruikt u om het gezellig te maken in huis?
- Welke kwaliteiten gebruikt u om een ruzie op te lossen?
- Wat heeft u allemaal al bereikt in uw leven? En welke kwaliteiten heeft u hiervoor gebruikt?
- Welke kwaliteiten gebruikt u om het leven leuker te maken?
- Welke kwaliteiten gebruikt u om vrienden te maken?
- Welke kwaliteiten gebruikt u in uw werk als gezinshuisouder?
- Welke kwaliteiten gebruikte u in uw eerdere werk?
- Welke kwaliteiten heeft u als partner? (Als u een partner hebt of had.)

Feedback van anderen

Schrijf allereerst op wat je als antwoord op de onderstaande vragen weet. Weet je een antwoord niet? Vraag het aan de desbetreffende persoon.

- Wat heeft u voor complimentjes van anderen gehad?
- Wat heeft u voor positieve feedback gehad toen u erom vroeg?
- Welke complimenten krijgt u van uw teamleider? Waarom zijn uw vrienden bevriend met u?
- Waarom vinden de gezinshuiskinderen/gezinshuisouders het leuk om met/bij u te wonen?
- Wat vindt je familie goed van/aan u?
- Wat voor kwaliteiten noemen andere gezinshuisouders die ze bij u zien?

Schrijf deze kwaliteiten onder elkaar in een lijst of maak er een collage/tekening van. Bekijk de antwoorden van de andere gezinshuisleden. U kunt ook de kaartjes op de volgende pagina gebruiken. Knip deze kaartjes uit en vul deze kaartjes in. U kunt deze kaartjes op een vel plakken of op een veilig plekje bewaren. U kunt deze kaartjes regelmatig erbij pakken en doornemen. Als u in een moeilijke situatie zit kunt u deze kaartjes erbij pakken en bekijken welke kwaliteiten u in deze situatie kunt gebruiken.

Kaartjes behorend bij evaluatievragen 'Wat is mijn kracht?'

Zelfreflectievragen:

Waar bent u goed in? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Wat zijn uw hobby's? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Wat heeft u allemaal al bereikt in uw leven? En welke kwaliteiten heeft u hiervoor gebruikt? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten gebruikt u om een ruzie op te lossen? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke kwaliteiten gebruikt u om het gezellig te maken in huis? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten gebruikt u om het leven leuker te maken? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke kwaliteiten gebruikt u om vrienden te maken? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten gebruikt u in uw werk als gezinshuisouder? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke kwaliteiten gebruikte u in uw eerdere werk? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten heeft u als partner? (Als u een partner hebt of had.) Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:

Achterin de map staat een werkblad met deze kaartjes.

Feedback van anderen:

Wat heeft u voor complimentjes van anderen gehad? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Wat heeft u voor positieve feedback gehad toen u erom vroeg? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke complimenten krijgt u van uw teamleider? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Waarom vinden de gezinshuiskinderen/gezinshuisouders het leuk om met/bij u te wonen? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Waarom zijn uw vrienden bevriend met u? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Wat vindt je familie goed van/aan u? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Wat voor kwaliteiten noemen andere gezinshuisouders die ze bij u zien? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Ruimte voor een eigen vraag. Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:

Achterin de map staat een werkblad met deze kaartjes.

Werken vanuit kwaliteiten

In de vorige opdracht bent u zich bewust(er) geworden van de kwaliteiten die u in huis hebt. In deze opdracht leest u hoe u vanuit deze kwaliteiten kunt werken. U grijpt steeds terug op de lijst die u bij de vorige opdracht gemaakt hebt. U gaat deze kwaliteiten groeperen. Wanneer heeft u welke kwaliteiten nodig? Ook gaat u de kwaliteiten van ieder gezinslid naast elkaar leggen. Wie heeft de ontbrekende kwaliteit?

Evalueren

Jullie gaan na welke kwaliteiten jullie als groep nodig hebben in bepaalde situaties. Beschrijf alle /zoveel mogelijk situaties die in jullie gezinshuis spelen.

Voorbeelden:

Activiteit: Dagje weg

Benodigde kwaliteiten:

- Ideeën inbrengen
- Meninge samenvatten
- Knoop doorhakken

Activiteit: Ruzie oplossen

Benodigde kwaliteiten:

- Samenvatten wat er is gebeurd
- Coachen in het vinden van een oplossing
- Iedereen uit laten praten/luisteren

Activiteit: Huishoudelijke werkjes

Benodigde kwaliteiten:

- Goed kunnen koken
- Goed kunnen wassen
- Goed kunnen strijken
- Goed kunnen stoffen

Leg deze benodigde kwaliteiten naast de lijst van de kwaliteiten die u al hebt. U zult zien dat u heel veel van deze kwaliteiten al in huis hebt. Vul uw lijst met kwaliteiten aan als u door deze opdracht nog meer kwaliteiten van uzelf tegenkomt. Probeer te kijken welke ontbrekende kwaliteiten u nog aan kunt leren, of wie in het gezinshuis deze ontbrekende kwaliteit wel in bezit heeft. Als u bijvoorbeeld een dagje weggaat, laat dan het kind dat goed is in ideeën samenvatten verantwoordelijk zijn voor deze taak.

Kwartet

Benodigdheden:

Kaartjes

Pen

Groot vel

Eventueel leuke, bijbehorende plaatjes

Werkwijze:

Maak allemaal 'kwartetten' van de activiteiten die jullie hierboven gemaakt hebben. Maak voor elke bijbehorende kwaliteit een kaartje. Zo heb je bijvoorbeeld van 'dagje weg' 3 kaarten. Dagje weg - ideeën inbrengen, dagje weg - meninge samenvatten, dagje weg - knoop doorhakken. Leg de kaarten op tafel. Om de beurt gaan jullie een kwaliteit verzamelen. Als alle kwaliteiten verdeeld zijn gaan jullie na hoe je deze kwaliteiten in de praktijk kunt gebruiken. Plak de kwaliteiten per persoon op een groot vel. Schrijf je naam erbij of een plak er mooie foto van jezelf bij.

Bevestiging ontvangen

Bevestiging is ontzettend belangrijk, iedereen heeft dit nodig, Maar soms vergeten we om bevestiging aan elkaar te geven. Het komt er niet van of de situatie lijkt er niet naar. Daarom is het belangrijk om elkaar bewust bevestiging te geven.

Kwaliteiten tekenen/schrijven

Iedereen krijgt een vel papier op zijn rug. Om de beurt gaan alle gezinshuisleden bij elkaar langs. Men schrijft bij ieder gezinshuislid een kwaliteit die op de rug die bij deze persoon past. Deze kwaliteit kan worden opgeschreven, of worden getekend. Daarna haalt men het blad van de rug en heeft men een blad vol met kwaliteiten van zichzelf!

Complimentenrondje

Een wat meer alledaagse manier van elkaar bevestiging geven is een 'complimenten-rondje' aan tafel. Bijvoorbeeld na het diner, als iedereen net gegeten heeft. Als de sfeer aan tafel negatief of onrustig is, is dit een goede opdracht om in te zetten.

Uitbeelden

Ga met elkaar in een kring zitten. Er wordt een persoon aangewezen die mag beginnen. Deze persoon wijst iemand anders van het gezinshuis aan. De eerste persoon beeldt een kwaliteit uit van het gezinshuislid dat hij/zij aanwees. Heel de groep moet deze kwaliteit raden. Als de kwaliteit geraden is mag degene van wie deze kwaliteit is iemand aanwijzen en haar/zijn kwaliteit uitbeelden. Dit gaat net zo lang door als u wilt, in ieder geval moet van iedereen uit de groep een kwaliteit uitgebeeld zijn. Om een competentie-component in te brengen kunt u een tijdslimiet afspreken en/of werken met punten.

Verboden woord

Ga met elkaar in een kring zitten. Er wordt een persoon gekozen die mag beginnen. Deze persoon wijst iemand anders van het gezinshuis aan. De eerste persoon omschrijft een kwaliteit van het gezinshuislid dat hij/zij aanwees. De kwaliteit mag niet worden genoemd! De persoon wiens kwaliteit omschreven wordt moet raden welke kwaliteit er bedoeld wordt. Als hij/zij dit geraden heeft mag degene van wie deze kwaliteit is iemand aanwijzen en haar/zijn kwaliteit omschrijven. Dit gaat net zo lang door als u wilt, in ieder geval moet van iedereen uit de groep een kwaliteit omschreven worden. Om een competentie-component in te brengen kunt u een tijdslimiet afspreken en/of werken met punten.

Kaartjes

Schrijf zoveel mogelijk kwaliteiten die u kunt bedenken op de kaartjes. Leg deze kaartjes op tafel en laat iedereen (iedereen die meespeelt) twee kaartjes voor de ander uitzoeken. Deze kaartjes moeten zoveel mogelijk aansluiten bij deze persoon. Ga daarna het rondje af en geef elkaar de kaartjes met de kwaliteiten. Leg uit waarom je deze kwaliteiten voor deze persoon uitgekozen hebt. Op de volgende pagina staan voorbeelden van deze kwaliteitenkaartjes. Deze opdracht kunt u gebruiken om elkaar feedback te geven.

Kwaliteitenboom

Teken een boom op een groot vel papier of op de deur. Elke avond moet het gezinshuiskind een kwaliteit in de boom hangen en hangt de gezinshuisouder een kwaliteit van het kind op. Deze kwaliteit kan te maken hebben met wat er op de dag is gebeurd. Deze opdracht is goed geschikt om aan het einde van de dag te doen. Inplaats van een boom kunnen de kwaliteiten ook in een kistje (schatkistje o.i.d.) gedaan worden.

Feedbackkaartjes voor volwassenen

U bent vrolijk.	U bent vriendelijk.	U bent daadkrachtig.	U bent betrokken.
U bent gezellig.	U bent creatief.	U bent moedig.	U bent beleefd.
U bent aardig.	U bent geduldig.	U bent serieus.	U bent oprecht.
U kunt goed ruzies oplossen.	U bent sympathiek.	U bent actief.	U bent handig in/met.. (zelf invullen).
U bent sportief.	U bent gul.	U bent netjes in/met.. (zelf invullen).	U bent goed in.. (zelf invullen).
U bent een warm persoon.	U bent openhartig.	U bent humoristisch.	U bent een verantwoordelijk persoon.
U bent ruimdenkend.	U bent ordelijk.	U bent joviaal.	U bent eerlijk.
U bent geduldig.	U bent zorgzaam.	U bent liefdevol.	U bent een besluitvaardig persoon.
U bent betrouwbaar.	U bent een aandachtig persoon.	U bent optimistisch.	U bent een enthousiast persoon.
U bent flexibel.	U bent een veelzijdig persoon.	U bent een nuchter persoon.	U bent een spontaan persoon.
U bent een standvastig persoon.	U bent intelligent.	U bent een sociaal persoon.	U bent gevoelig.
U bent een loyaal persoon.	U bent gastvrij.	U bent muzikaal.	U bent een avontuurlijk persoon.

Achterin de map staat een werkblad met deze kaartjes.

Feedbackkaartjes voor kinderen

Je bent lief.	Je bent creatief.	Je bent stoer.	Je bent beleefd.
Je bent aardig.	Je bent geduldig.	Ik kan goed met jou praten.	Je bent eerlijk.
Jij kunt goed ruzies oplossen.	Je bent grappig.	Je kunt goed dansen.	Je kunt goed paardrijden.
Je bent sportief.	Je bent gul.	Je kunt goed gymmen.	Je kunt goed stil zijn als het moet.
Je kunt lekker koken.	Je bent behulpzaam.	Je kunt goed helpen.	Je kunt goed tuinieren.
Je bent duidelijk in wat je zegt.	Je bent netjes.	Je bent goed in leuke dingen bedenken.	Jij zorgt voor een gezellige sfeer.
Jij kunt goed beslissingen nemen.	Je bent zorgzaam.	Jij kunt goed voetballen.	Je bent bescheiden.
Je bent betrouwbaar.	Jij kunt goed luisteren.	Jij bent eerlijk.	Jij bent handig met... (zelf invullen).
Jij bent sterk.	Jij bent duidelijk.	Jij bent joviaal.	Je bent spontaan.
Jij bent geduldig.	Jij bent slim.	Jij kunt goed fantaseren.	Jij bent dapper.
Jij bent zelfverzekerd.	Jij kunt goed zingen.	Jij bent goed in.. (zelf invullen).	Jij bent goed in.. (zelf invullen).

Achterin de map staat een werkblad met deze kaartjes.

Thema 2: Sfeer

Inleiding

Sfeer. Waarschijnlijk één van de allerbelangrijkste dingen in uw gezinshuis. Als de sfeer goed is, is het leven in het gezinshuis veel leefbaarder dan wanneer de sfeer slecht is. Maar om een goede sfeer te krijgen kan er veel nodig zijn. En met komende en gaande kinderen zal de sfeer steeds veranderen. Daarom wordt er in dit hoofdstuk aandacht besteed aan sfeer. Op wat voor manier kunt u de sfeer beïnvloeden? Wat zijn activiteiten om de sfeer gezellig te maken? Wat voor houding zorgt voor een gezelliger sfeer? U leest het in dit hoofdstuk.

Theorie

U kunt de sfeer beïnvloeden positief beïnvloeden door gedragingen van kinderen op een positieve manier te benaderen. Zo kunt de kinderen benaderen met een positieve formulering. Een positieve formulering zorgt er namelijk voor dat kinderen eerder aan uw verzoek voldoen. Bijvoorbeeld de opmerking 'niet zo dicht bij de straat lopen, dat is zo gevaarlijk' vervangt u door 'kom maar aan deze kant lopen, dat is veiliger'.

Om de sfeer goed te houden moet men proberen niet mee te gaan in het onacceptabele gedrag van het kind. Meegaan in de negatieve sfeer kan worden voorkomen door vanuit de ik-boodschap de kinderen aan te spreken. Deze ik-boodschap bestaat uit drie delen: het gedrag, het gevolg/ffect en het gevoel. Door de drie elementen binnen de ik-boodschap te gebruiken behoudt u de regie. Om ook bij kinderruzies geen onderdeel van de situatie te worden kunt u deze benaderen als coach. De coach ondersteunt, helpt, maar bepaald niet.

Ervaring gezinshuisouder

Een geïnterviewde gezinshuisouder: 'Wij doen verschillende dingen om de sfeer in huis te bevorderen. We proberen veel leuke dingen met elkaar te doen. Dansen, zingen, leuke familieprogramma's bekijken, naar de bossen, skeeleren, leuke dingen doen. Het is wel belangrijk dat er een duidelijke discipline is. Dit betekent dat er duidelijke regels moeten zijn zodat je er niet te veel nadruk meer op hoeft te leggen. Als gezinshuisouder moet je vaak zelf de sfeer neerzetten, je moet niet ook gaan ruziemaken maar zelf een vriendelijke toon houden. Of je snijdt een leuk onderwerp aan. Je kunt het ook benoemen: soms is er veel ruzie en dat hoort ook in een gezin. Dan kun je ingaan op: hoe ga je om met conflicten? Wij hebben wel een aantal duidelijke regels en het is belangrijk dat deze nageleefd worden. Deze regels zijn: niet schelden en slaan maar aardig zijn voor elkaar. En het is belangrijk om zelf het goede voorbeeld te zijn.'

Een andere gezinshuisouder: 'je moet voortijdig een grens instellen, al gaat het om futiliteiten. Als je de grens pas trekt als het kind te ver gaat en in jouw irritatie komt is het te laat'.

Opdrachten

Rust

Het is belangrijk om rust te nemen. Omdat u deze kinderen 24 uur per dag, 7 dagen in de week om u heen hebt kan dit moeilijk zijn. Daarom hieronder een aantal mogelijkheden om rust te 'maken'.

Eigen ruimte

Markeer een gedeelte in uw kamer waar de kinderen u niet mogen storen. Doe dit door bijvoorbeeld een stoel neer te zetten. Als u in de stoel zit mogen de kinderen u niet komen storen. Komen de kinderen u wel storen, praat dan niet tegen hen want dan ontvangen zij aandacht. Negeer hen of breng hen, zonder tegen hen te praten, weer terug naar waar ze bezig waren met spelen. Als u van te voren aangeeft dat u een momentje voor uzelf heeft weten de kinderen dat ze u met rust moeten laten. De momenten dat ze u komen storen zijn waarschijnlijk alleen om aandacht te vragen.

Zichzelf vermaken

Geef de kinderen een boek (bijvoorbeeld een vakantieboek) waarin ze kunnen werken, knutselen o.i.d. Als de kinderen hierin aan het werk zijn mogen ze u niet storen. Maak met hen een duidelijke tijdspraak, dan weten de kinderen waar ze aan toe zijn en hoelang ze zich nog zelfstandig moeten vermaken. Vragen ze uw aandacht, vertel hen dat ze na deze tijdspraak alles mogen vragen maar dat ze nu zichzelf moeten vermaken. U kunt hen ook een poosje per dag verplichten iets voor zichzelf te doen, bijvoorbeeld hun huiswerk. Als kinderen bijvoorbeeld een half uur op hun kamer aan het huiswerk zitten/zichzelf vermaken heeft u die tijd voor uzelf. U kunt dit brengen als een beloning: 'straks mag je weer in het leuke boek tekenen, als de gezinsmama even tijd voor zichzelf neemt'.

Plannen

Als u afspraken in een agenda opschrijft, plan dan ook een aantal 'rust momenten' in uw agenda. Dus niet alleen de 'vrije avond van de week' maar nog een aantal rustmomenten. Dit kunt u ook doen door een vast tijdstip op de dag te reserveren voor uzelf. Bijvoorbeeld: van 10-11 is mijn vrije tijd. Plan uw afspraken om deze tijd heen.

Prioriteiten stellen

Bedenk wat u belangrijk vindt. Rust en uw eigen ontspanning zijn ook belangrijk omdat u dan daarna vaak weer meer energie hebt. Pak een hobby op als u dit nog niet heeft en maak hier tijd voor vrij. Al moeten er nog honderd dingen gebeuren, stel uw prioriteiten en schuif uzelf niet op de achtergrond. Als u tijd voor uzelf genomen heeft, heeft u vaak energie om de taken die zijn blijven liggen weer snel op te pakken.

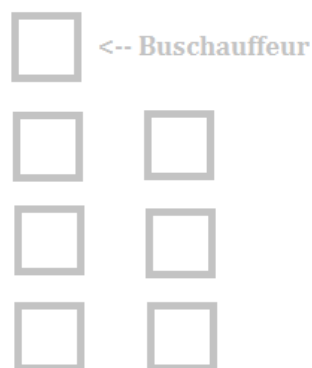
Voor de bovenstaande opdrachten kunt u gebruik maken van een wekker zodat het kind kan zien wanneer de tijd voorbij is dat ze zichzelf moet vermaken en u uw momentje voor uzelf heeft.

Emoties

Iedereen heeft emoties. De één toont deze emoties minder of anders dan de andere persoon. Dit kan ontstaan door karakter, achtergrond en/of cultuurverschillen. Doordat iedereen zijn emoties anders uit kan er onbegrip ontstaan. Daarom komen er nu opdrachten om van elkaar te weten te komen hoe men zijn emoties uit.

Emotiebus

Zet stoelen achter elkaar, in rijtjes van twee. Eén stoel staat vooraan, en alleen. Dit is de stoel van de buschauffeur. Vraag één iemand om buschauffeur te zijn. De rest van de gezinshuisleden zijn de passagiers. De buschauffeur gaat rijden en bij de eerste 'halte' stapt er een passagier in. De buschauffeur vraagt: 'hoe is uw humeur vandaag?'. De passagier antwoordt met een emotie, bijvoorbeeld 'boos'. Alle passagiers beelden deze emotie uit, dus bij dit voorbeeld gaan alle passagiers boos kijken. Net zolang tot de volgende passagier binnenkomt. De buschauffeur vraagt weer: 'hoe is uw humeur vandaag?'. De passagier verzint een andere emotie dan er eerder genoemd is. De bus neemt vervolgens deze emotie aan. Bij elke (door jullie zelf ingebeelde) halte stapt er een passagier in en een passagier uit. Dit spel kan zolang gespeeld worden als men wil. Als u uitdaging in het spel moet brengen kunt u de volgende opdracht geven: elke passagier die binnenkomt moet de emotie meer overdreven spelen dan de passagier die voor hem in de bus is ingestapt.

Beste manier om

Er wordt 1 leider gekozen. De rest van het gezinshuis wordt in twee groepen verdeeld. De leider vraagt aan de hand van een van tevoren opgestelde vragen aan beide teams hun idee te spelen van de beste manier om (bijvoorbeeld) iets op te biechten. De spelers spelen een kort stukje waarin zij laten zien wat hun beste idee is om met de situatie om te gaan.

Een aantal situaties dat uitgebeeld kan worden is: de beste manier om..

'te laten zien hoe blij je bent' of: 'te laten merken dat je iets niet leuk vindt'.

Om een leuk element in het spel te brengen kunt u ook 'de slechtste manier om..' vragen.

Bijvoorbeeld: 'wat is de slechtste manier om je verkering uit te maken?' Of: 'om een ruzie op te lossen?'

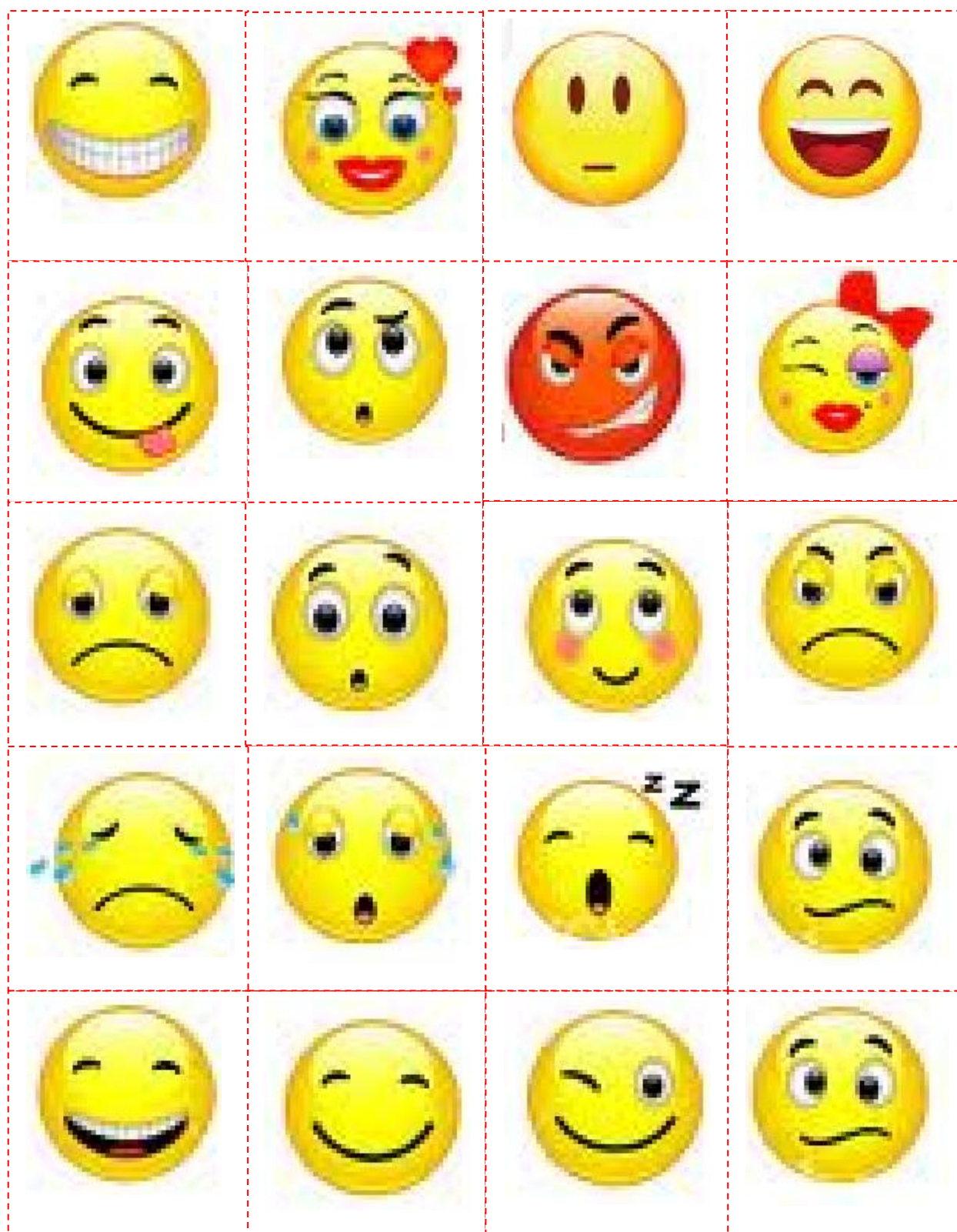
Uitbeelden

Neem vel papier en teken hier een emotie op. Vraag de kinderen deze emotie uit te beelden.

Degene die de emoties het meest serieus (zonder te lachen als dit niet de gevraagde emotie is)

uitbeeldt, mag de volgende emotie tekenen, die de rest van de groep mag raden. U kunt ook gebruik maken van de emotiekaartjes op de pagina hierna. Vraag de gezinshuisleden deze emotie uit te beelden en laat de kinderen om de beurt een kaartje trekken.

Emotiekaartjes, behorend bij de opdracht 'uitbeelden' (zie vorige pagina).

Achterin de map staat een werkblad met deze kaartjes.

Conflicten

In ieder gezin komen conflicten voor. Soms kan het moeilijk zijn om deze conflicten weer uitgepraat te krijgen. Hieronder staan opdrachten om met conflicten om te gaan.

Time out

Geef de personen die ruzie hebben eerst de kans om rustig te worden. Scheidt de personen van elkaar en laat hen rustig worden op bijvoorbeeld hun kamer. Ga na een tijdje pas in gesprek. In de 'time-out' tijd hebben de kinderen de tijd om na te denken over hun gedrag. Geef hen eventueel de opdracht mee om na te denken over hun gedrag. Wat was hun rol in de ruzie? En wat kunnen zijzelf doen om de ruzie op te lossen?

Woordeloze discussie

Benodigheden:

Groot wit vel papier

Pennen/viltstiften

Werkwijze:

Dit is een opdracht voor mensen met een meningsverschil. Bij een hoog oplopende ruzie werkt deze opdracht (waarschijnlijk) niet. Iedereen die bij het meningsverschil betrokken is gaat aan tafel zitten, in een kring. Nu gaat men met elkaar, in stilte, via het blad papier discussiëren. Een iemand begint dingen over het meningsverschil op te schrijven, en men laat hem uitschrijven. Dan mag de volgende schrijven. Niemand mag praten! Net zo lang tot het meningsverschil uitgepraat is.

Wonderdroom

Vraag als gezinshuisouder aan de jongeren die ruzie hebben hoe het zou zijn als ze vannacht zouden slapen en er kwam een 'vredes-mannetje' bij hen langs. Dit mannetje zou ervoor zorgen dat er geen ruzie meer was. Hoe zouden ze de volgende ochtend wakker worden? Hoe zouden ze zich dan tegen elkaar gedragen? En wat moet er nu gebeuren om die situatie te krijgen?

Rollenspel

Laat de kinderen uitspelen hoe ze de situatie anders hadden kunnen oplossen, zonder ruzie. Als de kinderen hier niet uitkomen kunt u uiteraard ook zelf in het rollenspel komen om voor te doen hoe de situatie anders had kunnen verlopen. Uiteraard is het niet de bedoeling dat de gezinshuiskinderen elkaar bijvoorbeeld nog een keer gaan slaan. Stel daarom van tevoren wel een aantal regels. Deze opdracht kan het beste gedaan worden als de ruzie al opgelost is. Deze opdracht is een leeropdracht voor een eventuele volgende keer.

Mopperzak

Is het kind aan het mopperen? Geef het kind een zak, laat hem naar een rustige ruimte gaan en laat het kind mopperen in de zak. Klaar met mopperen? Dan mag je de zak weggooien en weer terugkomen. Je kunt het kind ook laten mopperen op papier. Bespreek wat het kind opgeschreven heeft samen, op een later tijdstip, rustig door.

Sfeer

Een goede sfeer is erg belangrijk, het bevordert de leefbaarheid in uw gezinshuis. Het kan moeilijk zijn om de sfeer goed te houden. Daarom hieronder een aantal tips om de sfeer gezellig te houden/maken.

Praatpaal

Willen de kinderen allemaal tegelijkertijd praten? Stel dan een praatpaal in. Neem bijvoorbeeld een zoutpot (aan tafel). Alleen degene met de zoutpot mag op dat moment zijn verhaal doen. Er mogen wel vragen worden gesteld door andere gezinsleden aan de persoon met de zoutpot. Na een tijdje kan de zoutpot weer doorgeschoven worden.

Beloning

Als de sfeer in het gezinshuis niet gezellig is, maak dit dan bespreekbaar. Ga met elkaar rond de tafel zitten. Probeer eerst achter de oorzaak achter de ongezellige sfeer te komen. Blijft de sfeer zo? Stel dan een beloning in het vooruitzicht. Bespreek met elkaar een aantal punten die gedaan moeten worden voordat de beloning verkregen kan worden. Bijvoorbeeld: als vanavond de sfeer weer gezellig is gaan we met elkaar een leuke film kijken.

Knutselen

Ga zelf aan tafel zitten met knutselspullen. Ga zelf iets leuks maken, bijvoorbeeld een mooie collage o.i.d. De kinderen komen er vaak bijzitten en mee knutselen. Of ze nu tekenen of alleen erbij komen hangen, vaak verbeterd de sfeer. Je kunt ook een aantal 'in elkaar knutsel pakketjes' kopen, en deze de kinderen voorhouden. Dan hoeft je zelf niet mee te knutselen.

Naar buiten

Stuur de kinderen naar buiten om daar te spelen. Vaak is de lucht na een paar rondjes rennen weer opgeklaard. Geef ze een opdracht mee, bijvoorbeeld: ren vijf rondjes om het blokje huizen heen voor je conditie. Of trek er zelf met de kinderen op uit.

Muziek

Zet een vrolijk muziekje op. Ga dansen op de muziek en doe een beetje gek. De kinderen kunnen hier vaak om lachen en dit verbeterd de sfeer. Of zet een karaoke cd op en ga lekker hard meezingen!

Voorlezen

Als u de kinderen gaat voorlezen uit een leuk of spannend boek zal de sfeer waarschijnlijk verbeteren. Dit is een activiteit dat vooral bij kleine kinderen uitgevoerd wordt. Maar probeer dit ook eens bij de wat oudere kinderen! Zij vinden dit vaak kinderachtig maar als u aan het voorlezen bent vinden ze het vaak toch leuk!

Bakken

Met elkaar iets lekkers bakken verhoogt de sfeer! Veel kinderen vinden het leuk om te bakken en het vervolgens met elkaar gezellig op te eten. Er zijn veel kant en klaar pakketten te koop waar alleen maar water bij hoeft, bijvoorbeeld brownies. Zo hoeft u niet goed te zijn in bakken en wel iets lekkers met elkaar op tafel zetten!

Thema 3: Gezinsbinding

Inleiding

Sommige kinderen verblijven vanaf jonge leeftijd al bij u, andere kinderen wonen er sinds kort. U hebt waarschijnlijk als doel dat u samen een soort gezinsband aan wilt gaan. Omdat jullie van nature geen gezin zijn kan dit lastig zijn. Dit hoofdstuk is erop gericht om de gezinsbinding in uw gezin te versterken. U wordt geholpen bij het versterken van de band, een band die waarschijnlijk al wel bestaat en aan het groeien is.

Theorie

Om een binding te krijgen in een groep zijn groepsdoelen heel belangrijk. Daarom is het van groot belang dat de groep (gezinshuisouders en kinderen) zichzelf doelen stelt, en die ook bereikt. Pas dan wordt de groep tot groep.

Naarmate de groep zich verder ontwikkelt en elk groepslid zich meer identificeert met het groepsdoel, zal er minder zelfgericht gedrag en meer taakgedrag of groepshandhavings-gedrag te zien zijn. We kunnen dus vaak zien dat in groepen zich functionele rollen ontwikkelen, die (vaak onuitgesproken) groepsdoelen dienen, zodat de groep haar werk kan voortzetten. Als iemand de groep verlaat is het van belang om hier aandacht aan te geven. Een aantal functionele rollen: het nemen van initiatief voor activiteiten, zoeken van informatie, zoeken van meningen, geven van informatie, geven van een mening, uitwerken van de meningen, coördineren van de meningen, samenvatten van de meningen.

Gezinshuisleden roepen bij elkaar soms heel wat irritaties, angsten, zorgen, schuld, schaamte en andere onbehagelijke gevoelens op. Nu hebben mensen bijna van nature de neiging om zulke gevoelens te vermijden. Daartoe heeft ieder zijn eigen favoriete manieren. Ieder brengt zijn eigen reeks afweermechanismen mee naar het gezinshuis. Het is van belang deze afweermechanismen bijtijds te onderkennen om individuele ontwikkeling en groepsontwikkeling gaande te houden.

Ervaring gezinshuisouder

Een geïnterviewde gezinshuisouder: 'de sfeer in huis is heel belangrijk bij het opbouwen van een band. De band wordt versterkt doordat wij de kinderen laten voelen dat we echt om ze geven. Door de tijd heen bouw je als gezinshuis een band op met elkaar. Bij ons een het gezin moeten ruzies uitgepraat worden en moeten ze elkaar helpen. Er mag ook geen kind voorgetrokken worden. De aandacht en cadeautjes/nieuwe spullen moeten in evenwicht zijn. Soms zal een kind 1 paar extra schoenen hebben, maar dit moet wel in evenwicht blijven. We moeten ook uitkijken dat we ons eigen kind niet voortrekken. Leuke dingen doen zoals met elkaar op vakantie gaan is ook goed voor de onderlinge band. Ervaring met elkaar opbouwen en ruzies uitpraten verstevigt de onderlinge band. Als gezinshuisouder moet je ook sorry durven zeggen. Je moet de kinderen in laten zien dat je in ieders belang behartigd. Af en toe neem je de kinderen eens apart en laat je ze voelen dat ze bijzonder zijn. Het is goed om ze speciale aandacht geven. Hierbij moet je kijken naar wat het kind nodig heeft zodat je ze daarin kunt ondersteunen. Met één kind ga ik elke week samen een ijsje eten, dat is voor hem genoeg. Een band bouw je door wederzijds respect. Als een kind niet bij het gezinshuis hoort gaat het niet lukken, dit kan bijvoorbeeld komen door zijn/haar problematiek. Je moet met elkaar een goede band kunnen opbouwen. Je moet elkaar waarderen op punten waar de ander goed in is. En open staan voor ieder mens.'

Opdrachten

Eigenheid

Ieder gezinshuislid is uniek. Samen vormen jullie een groep. Het is goed om aandacht te hebben voor wie elk gezinshuislid is. Om te benadrukken dat iedereen er mag zijn, hoe hij of zij ook is. Sommige kinderen zijn al zo vaak verhuisd van plek naar plek dat ze niet goed meer weten dat ze een eigenheid hebben. Om deze eigenheid te benadrukken komen de volgende opdrachten.

Uitbeelden

Ga met het gezinshuis in een rondje zitten. Om de beurt mag een gezinshuislid één van zijn gezinsgenoten uitbeelden. De groep mag raden welk gezinshuislid dit is. Geef van te voren wel als spelregel mee dat er alleen positieve dingen uitgebeeld mogen worden.

Eigen voorwerp

Geef de kinderen iets dat van henzelf is en ze niet hoeven delen. Sommige kinderen nemen al een hoop eigen spullen mee. Andere kinderen hebben niets, een knuffel kan hen al heel goed doen. Een speelgoedje of knuffel o.i.d. dat ze mee mogen nemen als ze eventueel naar een andere groep vertrekken.

Collage

Laat het kind opschrijven wat bij hem/haar hoort. Wat zijn eigenschappen die alleen bij het kind horen? Welke personen horen alleen bij het kind? En wat heeft het kind wel dat andere kinderen niet hebben? Dit kan het kind ook laten zien door plaatjes die met de eigenheid van het kind te maken hebben.

Wie is het?

Benodigdheden:

Foto's van de individuele leden

Karton

Afbakening

Werkwijze:

Print vier keer een vel uit met de foto's van de individuele gezinshuisleden. Plak deze op karton. Ga tegenover elkaar aan tafel zitten. Zet een afscheiding tussen jullie in. Leg nu alle twee de kaartjes van alle gezinshuisleden op tafel. Kies één kaartje uit. Degene die op dit kaartje staat moet worden geraden door je tegenspeler. Om de beurt mogen jullie vragen stellen. Deze vragen mogen alleen maar met 'ja' of 'nee' worden beantwoord. Bijvoorbeeld: is degene altijd vroeg wakker? Als het antwoord 'nee' is kun je al de foto's van de gezinshuisleden die vaak lang uitslapen, die voor jou liggen omdraaien. Degene die als eerste de persoon raadt die op het kaartje van de ander staat heeft gewonnen!

De vragen moeten te maken hebben met het karakter van het kind. Bijvoorbeeld: 'lacht diegene veel?'. De vragen mogen alleen gaan over positieve karaktereigenschappen.

Dit spel kan ook worden gespeeld zonder kaartjes. Dan neemt één iemand een gezinshuislid in zijn/haar hoofd. De rest van de groep mag vragen stellen over deze persoon. Deze vragen mogen alleen maar met 'ja' of 'nee' worden beantwoord. Degene die als eerste raadt om welk gezinshuislid het ging mag nu een gezinshuislid in zijn hoofd nemen. De rest van het gezinshuis gaat weer vragen stellen om deze persoon te raden.

Gezinsbinding

Kinderen met allerlei achtergronden en uit allerlei gezinnen vormen samen met jullie als gezinshuisouders een gezin. Dat is het mooie aan het gezinshuis. Als gezin gaan jullie een binding met elkaar aan. Deze band bestaat waarschijnlijk al, en is in de groei. Hieronder staan een aantal opdrachten beschreven om de groepsband nog meer te verstevigen.

Groepsdoelen/Woordeloze discussie

Hang twee grote vellen papier op of gebruik het whiteboard. Ga met elkaar in gesprek over wat jullie verwachtingen van het gezinshuis zijn. Een kind verwacht misschien vooral duidelijkheid terwijl u als gezinshuisouder flexibiliteit belangrijk vindt. Door deze doelen bespreekbaar te maken krijgt men inzicht in elkaar en in de groepsdoelen. Door deze groepsdoelen na te streven krijgt men binding met elkaar. Bespreek dit met elkaar op papier, zodat men samen deze groepsdoelen op kan stellen.

Kinderen organiseren gezamenlijke een activiteit

Laat de kinderen samen een activiteit organiseren. Probeer als gezinshuisouder hierbij zoveel mogelijk op de achtergrond te blijven. Je kunt de kinderen een picknick laten organiseren of een etentje. Dit hangt natuurlijk ook van de leeftijd af. Je kunt structuur aanbrengen door hen een lijstje te geven met activiteiten die hiervoor gedaan moeten worden.

Gezinsbuildings activiteiten

In Nederland staat een kerk die gebouwd wordt door vrijwilligers die een dagje komen bouwen. Iedereen kan hiermee helpen. De naam van de kerk is eco kathedraal (www.ecokathedraal.nl). De kathedraal staat in Mildam in Friesland. Bezichtigen kan altijd, voor meebouwen neemt u contact op via de website. U kunt met uw gezinshuis ook meedoen met NL-doet (www.nldoet.nl).

Whiteboard

Hang een whiteboard op, op een centraal plekje in uw huis. Dit whiteboard is een communicatiemiddel in uw gezinshuis. Zo kunt u een vraag op dit whiteboard opschrijven die de kinderen kunnen beantwoorden. Kinderen mogen leuke dingen op dit whiteboard schrijven en complimentjes opschrijven. Op zo'n whiteboard is vaak te zien wat er in het gezinshuis afspeelt. Kinderen kunnen bijvoorbeeld, terwijl u aan het koken bent, op het bord schrijven. Zo hoeven jullie niet steeds te praten en kan het kind toch gezellig bij u in de keuken staan.

Een persoon

Verdeel de gezinshuisleden in twee groepen. De mensen uit de groep gaan dichtbij elkaar staan. Zij vormen samen één persoon. Dit komt vooral tot uiting doordat zij gelijktijdig moeten praten in de ik-vorm. Eén gezinshuislid gaat vragen stellen aan de groep die samen één persoon moet vormen. Stel de groepen om de beurt een vraag. Leuke vragen zijn bijvoorbeeld: hoe vinden jullie het gezinshuis? Of: wat is het leukst aan het gezinshuis? De kinderen mogen eerst 1 minuut overleggen voor hun antwoord. Voor elke fout krijgt de groep een punt. De groep met het minst aantal punten heeft gewonnen.

Ketting

Men gaat in een rijtje naast elkaar zitten. Eén persoon blijft staan. Dit is de interviewer. Hij stelt een vraag en de groep moet antwoord geven. Per persoon mag er maar één woord gezegd worden. De voorste persoon mag beginnen met het antwoorden van de vraag en de anderen maken om de beurt het antwoord af. Dit is ook een leuk spel voor onder het eten. Bijvoorbeeld: 'is het eten lekker?'. Antwoord: kind 1: ja, kind 2: het, kind 3: eten, kind 4: is, kind 5: lekker. Hier kunnen hele grappige zinnen uitkomen!

Samenwerken

Het is fijn als de kinderen uit het gezinshuis kunnen samenwerken. Als ze zich samen kunnen vermaken of als ze samen een klusje moeten doen. Hieronder een aantal opdrachten om de kinderen te leren om te samenwerken.

Enveloppen met opdrachten

Benodigdheden:

Papier

Pennen

Enveloppen

Twee honken (bijvoorbeeld tafeltjes of een krukje of tentje)

Tafel

Fluitje

Op de volgende pagina staan kaartjes met opdrachten die u kunt gebruiken.

Werkwijze:

Schrijf van te voren een aantal opdrachten op papier. Bijvoorbeeld: schrijf 10 leuke dingen in het gezinshuis op. Of: noem 10 leuke eigenschappen van de andere gezinshuiskinderen. Schrijf alle opdrachten twee keer op. Doe alle opdrachten in een envelop. Leg deze enveloppen in twee stapels op tafel. Op alle twee de stapels liggen nu dezelfde opdrachten. Verdeel de gezinshuisleden in twee groepen. Laat wel een scheidsrechter over. De scheidsrechter gaat achter de tafel staan. De twee groepen gaan bij hun honk staan. Als de scheidsrechter op zijn fluitje blaast mogen de groepen een opdracht halen. Om de beurt gaat een kind een opdracht halen. Als ze de opdracht gemaakt hebben moeten ze deze inleveren en weer een nieuwe opdracht halen. Het groepje dat als eerste alle opdrachten gemaakt heeft, heeft gewonnen!

Spel met walkietalkie

Benodigdheden:

Walkietalkies of mobiele telefoons

Eventueel een plattegrond

Werkwijze:

Verdeel de gezinshuisleden in twee groepen. Geef beide groepen een walkietalkie of mobiele telefoon. Breng de beide groepen op een ruime afstand van elkaar (let wel op de maximale afstand van de walkietalkie!). Dit kan in een bos of in een centrum van een dorp of stad. Nu moeten de groepen elkaar zien te vinden! Om het spel nog spannender te maken kan ook een maximaal aantal contactmomenten via de walkietalkie/mobiel afgesproken worden.

Dit spel kan ook zonder walkietalkie/mobiel worden gespeeld. Dan dropt men de groep als geheel op een plaats een stuk uit de buurt van het gezinshuis. De groep moet dan het gezinshuis weer terug zien te vinden. Hier kan ook een variatie op worden gemaakt door de groep de auto terug te laten vinden. Laat de groep gebruik maken van een plattegrond.

Doormiddel van dit spel leren de kinderen met elkaar te overleggen en communiceren.

Kaartjes met opdrachten bij de opdracht: 'enveloppen met opdrachten'.

<i>Vraag:</i> noem 5 leuke dingen uit het gezinshuis. <i>Antwoord:</i> • • • • •	<i>Vraag:</i> noem 2 dingen die leuk zijn aan de gezinshuisouders. <i>Antwoord:</i> • •	<i>Vraag:</i> noem van iedereen in jullie groepje 1 ding waar hij/zij goed in is. <i>Antwoord:</i> • • • • • • • •
<i>Vraag:</i> een raadseltje. Het loopt hoe het wil maar het rent nooit. Het heeft een mond maar toch eet het niet. Het heeft een bed maar toch slaapt het niet. Wat is het? <i>Antwoord:</i> (Een rivier)	<i>Vraag:</i> welk dier zit in de volgende zin verstopt? 'De schilders lakken het hek.' <i>Antwoord:</i> (Slak, schilders <u>lak</u>ken)	<i>Vraag:</i> welke dierennaam zit in de volgende zin verstopt? 'Henk at zijn bord leeg.' <i>Antwoord:</i> (Kat, Henk <u>at</u>)
<i>Vraag:</i> een raadseltje. Het vertelt altijd de waarheid, toch kan het niet spreken. Kijk ernaar en je ziet de waarheid. Wat is het? <i>Antwoord:</i> (Een spiegel)	<i>Vraag:</i> een raadseltje. Het kan lopen maar niet wandelen. Wat is het? <i>Antwoord:</i> (Water)	<i>Vraag:</i> noem van iedereen uit het andere groepje 1 ding waar hij/zij goed in is. <i>Antwoord:</i> • • • • • • • •

(Achterin de map bij het hoofdstuk 'werkbladen' staan de kaartjes zonder de antwoorden.)

Omgaan met afscheid

Soms vertrekt een kind uit het gezinshuis. Hij of zij gaat ergens anders wonen. Hoe vaak dit gebeurt ligt vaak aan de vorm van het gezinshuis. Als het een kort verblijf gezinshuis is zullen er vaker kinderen vertrekken. Dit vertrek kan heel moeilijk zijn. Hieronder staan opdrachten om dit afscheid vorm te geven.

Boom/wall of kids

Maak een boom waarin de vertrekkende kinderen een plekje krijgen. Dit plekje kun je maken door het kind zelf een blaadje van hout te laten beschilderen/beplakken met zijn naam erop. Dit blaadje plak je op de boom. Zo weet het kind dat het niet vergeten wordt en dat het een plekje heeft gekregen in jouw huis. In plaats van een boom kun je ook een plank ophangen waarop de kinderen hun handafdruk kunnen plaatsen en hun naam erbij kunnen zetten. Of je maakt een fotogalerij waarin de kinderen een plaatsje krijgen. Je kunt dit een 'wall of kids' (verwijzing naar 'wall of fame') noemen.

Hier kun je een ritueel van maken. Je kunt als groep samen het blaadje ophangen of de andere kinderen erbij laten kijken als het kind zijn/haar hand op de 'wall of kids' plaatst. Zo is het voor iedereen een duidelijk afscheid.

Aan tafel

De bovenstaande activiteit kan ook een onderdeel zijn van een groter ritueel. Ga op de dag dat het kind vertrekt (of de dag ervoor) met elkaar rond de tafel zitten. Geef ieder gezinshuislid een beurt en laat hem/haar vertellen wat hij/zij nog kwijt wil. Haal wat herinneringen boven, als dit niet te pijnlijk is. Laat het vertrekkende kind vertellen hoe hij/zij het gezinshuis heeft ervaren. Vertel alle gezinshuisleden duidelijk waar het vertrekkende gezinshuiskind heengaat. Daarna kan men eventueel de bovenstaande opdracht uitvoeren en eventueel een 'herinneringsopdracht' (zie hieronder) overhandigen.

Herinneringsboek

Laat alle gezinshuisleden een pagina maken voor het vertrekkende gezinshuislid. Deze pagina kan herinneringen, een afscheidsbriefje of mooie kleurplaat of iets dergelijks bevatten. Laat dit aan de eigen creativiteit over! Deze pagina's kunnen in een plakboek geplakt worden of door middel van inschuifhoezen in een map gedaan worden. Het is leuk om foto's van het vertrekkende gezinshuiskind die tijdens de periode dat het kind in het gezinshuis woonde in deze map te plakken. Zo heeft het kind een mooie herinnering aan de tijd in het gezinshuis!

Thema 4: Loyaliteit/netwerk

Inleiding

Als gezinshuis hebben jullie een groot netwerk. Uzelf hebt uw netwerk en de kinderen die bij u komen wonen hebben hun netwerk. Als u biologische kinderen hebt is het netwerk waarschijnlijk nog groter. En de teamleider, ambulant werker en de gedragswetenschapper maken ook deel uit van uw netwerk. Voor gezinshuiskinderen kan het fijn zijn als dit netwerk inzichtelijk gemaakt wordt. Zo weten zij met wie zij allemaal te maken kunnen krijgen. Bij netwerk hoort ook het woordje 'loyaliteit'. Het kind zal naar ieder persoon in zijn netwerk een andere loyaliteit hebben. Zo bestaat er de onvoorwaardelijke loyaliteit naar zijn biologische ouders en ontplooit de loyaliteit naar u als gezinshuisouders. Dit kan heel verwarrend zijn voor het kind, maar ook voor u als gezinshuisouders. Daarom gaan we in dit hoofdstuk dieper op deze thema's in.

Theorie

Goede informatie rondom loyaliteit is belangrijk voor de gezinshuisouders. Zo is het bijvoorbeeld goed om te weten dat de loyaliteit naar de biologische ouders een ingeschapen loyaliteit is die nooit zal verdwijnen maar dat er wel loyaliteit naar anderen kan groeien. Het is belangrijk dat gezinshuisouders zien dat beide vormen van loyaliteit (naar biologische ouders en gezinshuisouders) naast elkaar kunnen bestaan. Als de biologische band tussen ouders en het kind erkend wordt en er ruimte is voor de gehechtheidrelatie met de gezinshuisouders is er een verminderde kans op loyaliteitsconflicten.

Ervaring gezinshuisouder

Gezinsouder Miriam in het TV-document: B.V. Het gezin: 'Ik denk altijd, er is geen moeder die een kind negen maanden draagt om dat kind iets aan te doen. Dat heeft mij in ieder geval geholpen om zelf naar ouders loyaal te blijven. Om ook zelf ze een plek te blijven geven en te kunnen zien van: naar dat het niet is gelukt maar wij willen graag dat jij de moeder blijft. 'En: ' en of dat nou je vader of moeder is, daar heb je iets mee, daar heb je een biologische band mee, en of die goed is of fout is, of leuk of niet leuk, hier zul je mee moeten dealen.' En: 'wij zijn niet de ouders, dat willen we ook niet worden, maar we zijn wel de opvoeders. Ik denk dat je een kind ontzettend in de problemen brengt als je de plek van de ouders in wilt nemen. Want ouders zijn ouders en kinderen blijven ten allen tijde loyaal aan de ouders.'

Een geïnterviewde gezinshuisouder: 'het is belangrijk dat het kind een zo goed mogelijke band met zijn ouders heeft. Er zijn wel praktische en relationele beperkingen. Je kunt niet alle ouders over de vloer hebben, je bent geen ontmoetingscentrum. Kinderen zien hun ouders eens in de twee weken, maximaal. Dit hangt wel van kind af. De ouderbegeleider heeft hier een belangrijke rol in. Er is een moeder die eens in de twee weken over de vloer komt, een andere ouder komt één keer in het jaar, dat is ook voldoende. Er was een moeder die haar kind de boodschap gaf: je mag je niet hechten in het gezinshuis. Dat kind is ook weggegaan, dat ging gewoon niet. We hebben nu ouders die tegen hun kinderen zeggen: ik ben blij dat je daar woont, wij kunnen het zelf niet. Dat kinderen niet thuis kunnen wonen is een rouwproces voor het kind. Dit duurt vaak 1,5 tot 2 jaar. Wij maken duidelijk dat het niet onze keus is om de kinderen uit huis te plaatsen. Wij zeggen: als het kan brengen wij je morgen terug. Als biologische ouders zeggen: jullie doen alles verkeerd, dan brengt dat een kind in een loyaliteitsconflict. Wij maken er naar het kind toe geen punt van. Wij zeggen ook altijd: als je ergens logeert (bij ouders) is iemand anders de baas en die bepaald. Het gebeurde wel dat kinderen veel snoep meenamen, dan werden andere kinderen jaloers. Dat snoep ging dan bij ons in de pot. Bijna alle ouders geven veel speelgoed en snoep, daar maken wij geen punt van. Kinderen moeten wel wennen aan de overgang van thuis naar ons, maar hoe langer het duurt hoe beter het gaat.

Opdrachten

Loyaliteit

Kinderen houden altijd loyaliteit naar hun biologische ouders. Ze kunnen niet meer bij deze biologische ouders wonen maar houden altijd een onverbreekbare band. Voor gezinshuisouders is het belangrijk om te weten dat de kinderen naast de loyaliteit naar hun biologische ouders ook een band kunnen opbouwen met andere mensen, bijvoorbeeld de gezinshuisouders. Hieronder een aantal opdrachten om u als gezinshuisouders en de gezinshuiskinderen te laten ervaren dat deze loyaliteiten naast elkaar kunnen bestaan.

In kaart brengen

Wanneer liet het gezinshuiskind loyaliteit naar jou zien? Maak een lijstje waarop je aan kunt geven wanneer/hoe vaak het kind loyaliteit naar jou laat zien. Schrijf hierbij op hoe het kind dit liet zien.

Bijvoorbeeld:

Datum:	Hoe:
1-1	Lisa kwam aan mij vertellen wat ze allemaal beleefd had op school en vroeg wat ik van haar kleding vond.
7-1	Lisa gaf mij een tekening waarop staat 'je bent een lieve gezinshuismama'.
9-1	Lisa nam het voor mij op toen het andere gezinshuiskind boos op mij werd.
13-1	Lisa kwam vol trots haar rapport aan mij laten zien.

Op het moment dat u moeite heeft om de loyaliteit van het kind naar u te zien kunt u dit lijstje erbij pakken.

Familietekening

Dit is een opdracht voor als het kind al wat langer bij u woont.

Benodigdheden:

2 bladen papier

Stiften/kleurpotloden

Werkwijze:

Laat het kind tekenen wat de leuke dingen bij mama/papa zijn. Vraag het kind hierbij naar welke mensen er allemaal waren bij papa en mama. En welke dieren/sporten/gewoonten waren er bij papa en mama? Welke buurvrouw en welke opa? Wat deed het kind bij papa/mama in zijn vrije tijd? Laat het kind op het andere blad de leuke dingen van het gezinshuis tekenen. Bespreek daarna wat het kind getekend heeft. Zo ervaart het kind dat hij/zij dat hij bij papa en mama dingen leuk mag vinden en ook in het gezinshuis. De loyaliteiten kunnen dus naast elkaar bestaan.

Inplaats van tekenen kunt u ook andere vormen gebruiken. U kunt bijvoorbeeld gebruik maken van muziek. Laat het kind geluiden maken (bijvoorbeeld van een gong) die hem herinneren aan het leven bij vader/moeder. Naast het voorbeeld van de gong kunt u ook gebruik maken van pollepels, gerammel van/op pannen, het geluid van bijvoorbeeld een naaimachine enzovoorts.

Aandacht verdelen

Het komt voor dat de gezinshuisouder een voorkeur heeft voor een gezinshuiskind boven andere gezinshuiskinderen. Voorkomen moet worden dat dit kind voorgetrokken wordt. Door voor uzelf te erkennen dat u het ene kind leuker vindt dan de anderen kunt u reflecteren op uzelf of u dit kind voortrekt. Andersom kan het natuurlijk ook, dat u iets minder met een kind heeft. Door dit aan uzelf toe te geven kunt u erop letten dit kind niet 'weg te duwen'.

Verskil gedrag kinderen bij biologische ouders/ gezinshuisouders

Een verhaal van een gezinshuisouder: 'als de kinderen een weekend bij hun biologische ouders geweest zijn en ze komen weer terug in het gezinshuis zijn ze helemaal uit hun doen. Ze gedragen zich anders, willen zich niet aanpassen aan het gezinshuis. Het duurt soms wel een dag voordat ze weer in hun oude doen zijn.' Daarom besteden hier aandacht aan in deze methodiek.

Ritueel

Allereerst kunt u vast begrip opbrengen voor dit gedrag van het kind. Het kind heeft te maken met de loyaliteit naar zijn biologische ouders en moet nu schakelen naar zijn loyaliteit naar u als gezinshuisouder. Voor het kind is het soms lastig dat deze loyaliteiten naast elkaar kunnen bestaan. Het kind heeft bij zijn biologische ouder waarschijnlijk andere regels en structuur gekregen dan dat hij bij u in het gezinshuis krijgt. Begrip voor het gedrag dat het kind vertoont is de eerste stap. U kunt uw begrip hiervoor uitspreken. Dit is een stukje erkenning voor het kind en dit kan een opening zijn naar 'gepast' gedrag van het kind.

Kinderen hebben ruimte nodig om weer in de 'gezinshuisstructuur' te komen. Geef hen deze ruimte ook. U kunt er een ritueel van maken. Als het kind thuis komt gaat het bijvoorbeeld eerst douchen, naar zijn kamer en na een half uurtje mag het beneden komen. Het kind stoeit/kletst even met de gezinshuisouder en daarna gaat het weer het gewone gangetje. Door deze overgang krijgt het kind duidelijkheid. Hij/zij weet: ik krijg even de ruimte om te schakelen, ik krijg ook aandacht hiervoor en daarna verloopt alles weer als voordat ik het weekend weg was. Maak dit ritueel wel bespreekbaar! U kunt ook samen met het kind een ritueel bedenken. Het ritueel moet blijkbaar aangepast worden als het kind nog steeds moeite heeft met de overgang tussen het verblijf bij de biologische ouders en het gezinshuis.

Tekenen

Benodigdheden:

Twee of drie vellen papier
Viltstiften of kleurpotloden

Werkwijze:

Geef het kind twee vellen papier. Laat het kind op het ene vel tekenen hoe het is bij zijn biologische ouders. Laat het kind op het andere vel tekenen hoe het is/ hoe hij/zij het ervaart in het gezinshuis. Eventueel pakt het kind een derde vel om de verschillen tussen deze twee huizen te tekenen. Als het kind klaar is met tekenen bespreken jullie de tekeningen samen. In dit gesprek laat u, de gezinshuisouder, naar voren komen dat het kind in alle twee de huizen een plekje heeft. Maar dat het kind in het ene huis met andere mensen en andere regels te maken heeft. Dat dit logisch is, want in elk huis waar andere mensen wonen zijn andere regels. U kunt het kind bevestiging geven dat het moeilijk voor hem/haar is dat er in de twee huizen verschillende regels zijn. U kunt benadrukken dat als het kind in het gezinshuis is, hij/zij moet het luisteren naar de mensen die daar wonen, de gezinshuisouders.

U kunt deze opdracht ook aanpassen aan uw eigen voorkeur wat betreft materialen e.d. U kunt het kind bijvoorbeeld ook laten uitspelen hoe het zich bij de biologische ouders gedraagt en hoe het zich in het gezinshuis gedraagt. Ook dit kunt u nabespreken.

Inzichtelijk maken systeem

Het netwerk rondom het gezinshuis is vaak heel groot. Het systeem van de gezinshuisouders, het systeem van de individuele gezinshuiskinderen, het systeem rondom het gezinshuis vanuit de organisatie enzovoorts. Voor kinderen kan dit heel verwarrend zijn. Daarom wordt in deze opdracht het netwerk in kaart gezet. Deze opdrachten kunnen met heel het gezinshuis uitgevoerd worden, maar ook met elk individueel kind.

Netwerk uitbeelden

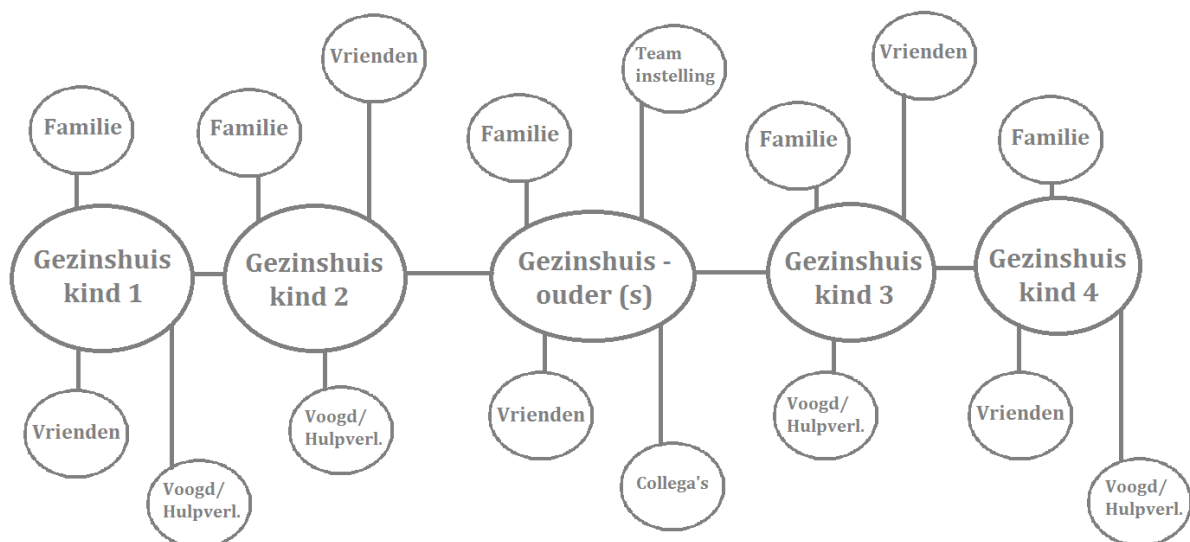
Benodigheden:

Er zijn diverse materialen waarmee deze opdracht gedaan kunnen worden. U kunt het best zelf bepalen welk materiaal het beste bij u aansluit. Materiaal mogelijkheden zijn:

Klei
Papier
Lego-poppetjes
Stiften/kleurpotloden
Pennen

Werkwijze:

Maak als gezin het systeem rondom het gezinshuis inzichtelijk. U kunt dit doen door dit uit te tekenen. U kunt dit ook doen door poppetjes te maken met klei. Ieder gezinshuislid maakt dan de poppetjes die bij zijn/haar systeem horen. Daarna gaat u deze poppetjes rangschikken. Welke poppetjes hebben veel met het gezinshuis te maken en welke poppetjes hebben minder met het gezinshuis te maken? In plaats van de zelf-gekleide poppetjes kunt u ook gebruik maken van lego-poppetjes. In het onderstaande voorbeeld is een gezinshuis-systeem uitgebeeld. In dit voorbeeld is gebruik gemaakt van een aantal 'begrippen' zoals 'familie'. In uw afbeelding zullen hier namen staan, zoals 'papa Kees' en 'mama Marie'. Als u dit schema gemaakt hebt kunt u deze bespreken met uw gezinshuis. Ook kunt u deze erbij pakken bij, bijvoorbeeld, een verjaardag. Beeldt u het netwerk uit met poppetjes, dan kunt u hier een foto van maken. Zo kunt u toch terugkijken op deze opdracht. Op de volgende pagina vindt u een werkblad voor deze opdracht.

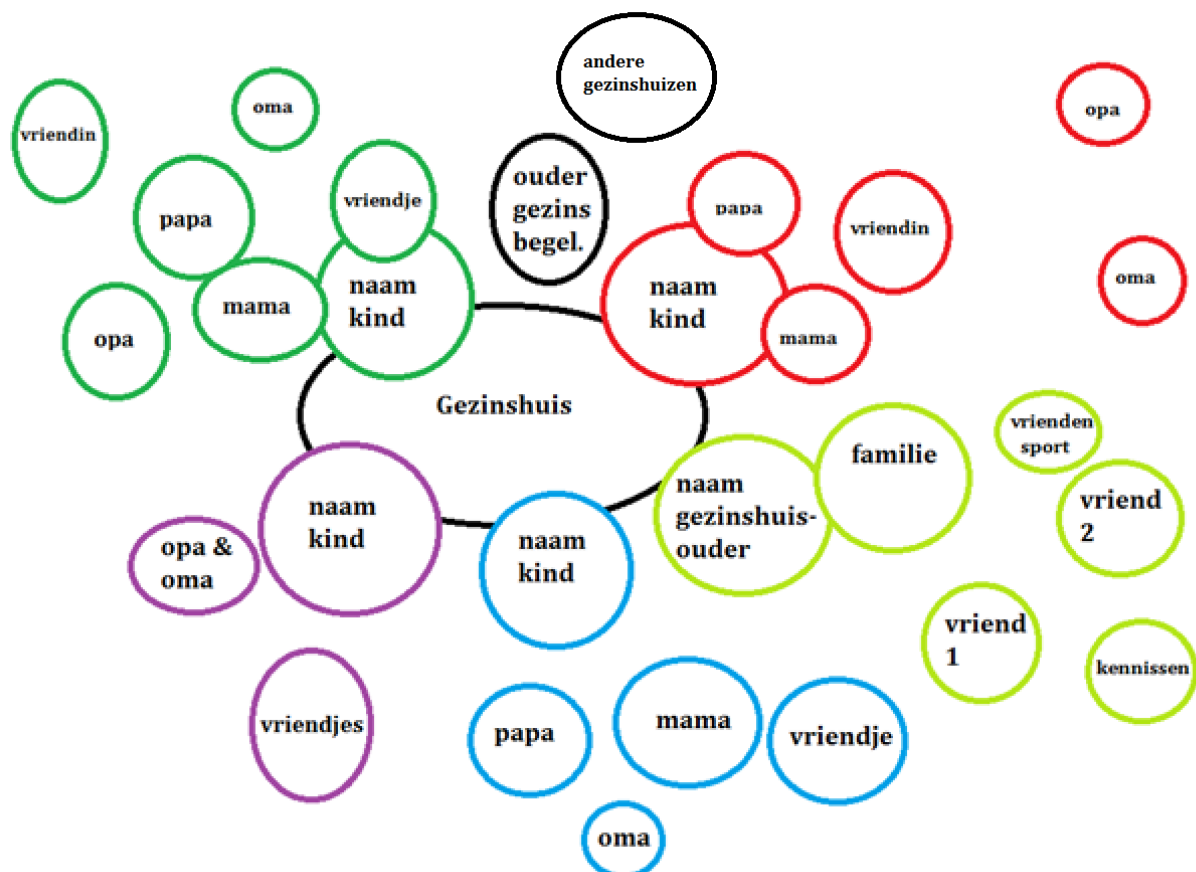

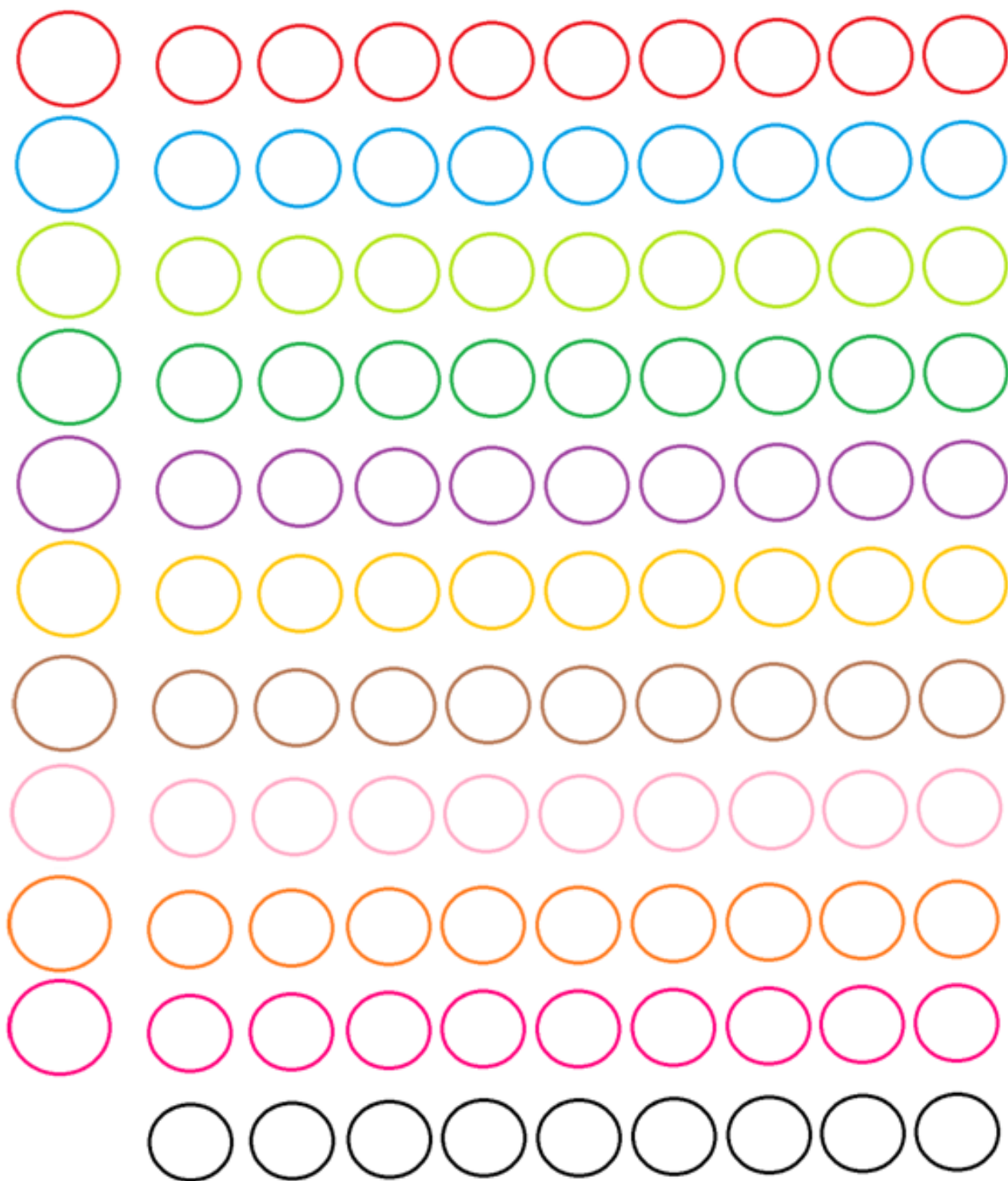
Werkblad bij de opdracht 'inzichtelijk maken systeem'.

Knip de kaartjes van de volgende pagina uit. Leg het gezinshuis in het midden. De grootste rondjes zijn de gezinshuisleden. Elk gezinshuislid kiest een kleur en schrijft diens naam op het grootste rondje. De rondjes die bij hun kleur horen kunnen worden gebruikt voor het systeem van het desbetreffende kind. De gezinshuisleden schrijven op de rondjes die bij hun kleur passen de namen van hun familie/vrienden/kennissen en verdere systeem op.

Plak als eerste het zwarte rondje met daarop 'gezinshuis' op een groot vel. Plak dan de gezinshuisleden eromheen. De gezinshuisleden gaan vervolgens hun rondjes, waarop de namen van hun systeem staan, opplakken. Hierbij kunnen ze rekening houden met wie het meest dichtbij hen staat. Deze persoon plakken ze dichtbij henzelf. De personen waar ze niet zoveel mee te maken hebben, of niet zo aardig vinden, plakken ze verder weg. Zie onderstaand voorbeeld.

Deze opdracht staat ook achter in de map, bij de werkbladen.

Thema 5: Evaluatie

Inleiding

Sommige gezinshuisouders evalueren dagelijks. Andere gezinshuisouders evalueren nooit. In dit interviews hoorden wij dat evaluatie erg belangrijk is. Daarom hebben wij er een thema van gemaakt in onze methodiek. Evalueren kan gezien worden als iets dat niet leuk is. Elke dag evalueren/reflecteren op papier kost veel tijd en wordt vaak gezien als 'noodzakelijk kwaad'. Om het evalueren leuker te maken kunt u dit hoofdstuk doornemen.

Theorie

Reflectie is ontzettend belangrijk voor gezinshuisouders, omdat de gezinshuisouder zichzelf als het enige instrument heeft waarmee men kan werken. Er is een speciaal reflectieformulier ontwikkeld voor gezinshuisouders. Dit formulier komt terug in dit thema.

Om effectief te werken is het belangrijk je werkzaamheden regelmatig door te nemen met collega's en leidinggevendenden. Zonder gesprekken met collega's ben je erg op jezelf aangewezen. Door frequent overleg met je collega's ontwikkel je jouw beroepshouding en krijg je vertrouwen in je eigen kwaliteiten. Een vorm van contact met collega's is intervisie. De laatste jaren wordt intervisie meer en meer in de context van kenniscreatie en kennisdeling geplaatst. De intervisiegroep is in de termen van de kenniseconomie een plek waar kennis (te lezen als ervaring, vakkennis en attitudes) gedeeld wordt met het oog op kwaliteitsverbetering en professionalisering van de deelnemers.

Ervaring gezinshuisouder

Een geïnterviewde gezinshuisouder reflecteert op een bijzondere manier. Als zij iets verwerken wil maakt zij een collage. Ze heeft een map met op elke bladzijde een collage. Als zij iets bijzonders meemaakt plakt zij het in haar map. Zo staat er al een tekening van een kind voor haar in. Ook plakt ze er teksten die toepasselijk waren voor een bepaalde dag en foto's die de dag uitbeelden in.

Een andere geïnterviewde gezinshuisouder maakt dagverslagen. Daarin is zij de enigste die dagelijks evalueert. Gezinshuisouders moeten wel maandverslagen maken om door te bespreken met de gedragswetenschapper.

Gezinshuisouders Frans en Miriam in het TV-document 'B.V. Het gezin': we hebben altijd het gevoel gehad dat er plek was voor andere kinderen. Het is een bewuste keuze geweest om na twee biologische kinderen te stoppen omdat we dachten: het is leuk om nog ruimte te hebben.

Opdrachten

Manieren om te evalueren

Reflecteren kan op diverse manieren worden gedaan. Om reflecteren 'n iet saai' te maken bestaan er allerlei leuke manieren. Een aantal van deze manieren staan hieronder.

Schrijven/praten/reflectieformulier

U kunt, al schrijvend een reflectieformulier (bijvoorbeeld het formulier uit deze methodiek) doorlopen. Dit reflectieformulier kan ook al pratend of denkend, met elkaar of alleen doorlopen worden. Uiteraard is er geen reflectieformulier nodig om te reflecteren, u kunt ook zelf de thema's bedenken waarop u wilt reflecteren.

Schone lei

U kunt reflecteren door een 'uitwisbaar' bord te nemen en daar een aantal kern-reflectie woorden op te schrijven. Om de dag achter je te laten kun je dit bord vervolgens uitvegen zodat je met een 'schone lei' kunt beginnen. Ook kun je de positieve dingen van die dag laten staan en alleen de 'vervelende dingen' uitwissen. U kunt bespreken hoe u deze positieve dingen de volgende dag weer terug laat komen, en hoe u deze uit kunt breiden.

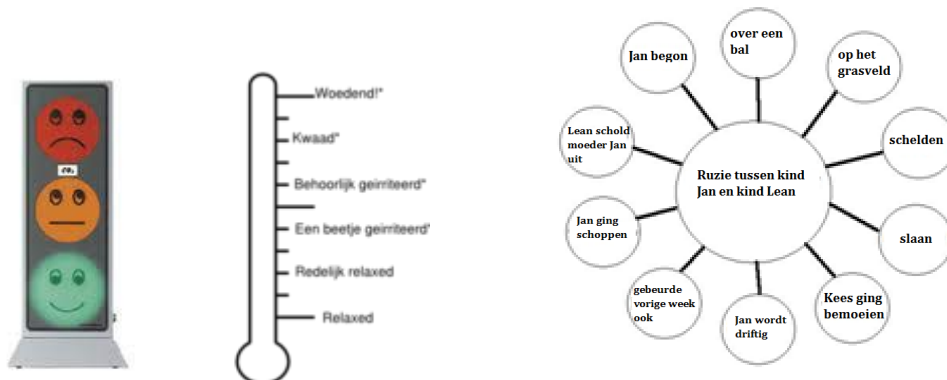
Wonderdroom

Stel u voor dat er vannacht een wonderengeltje langs zou komen en u alles zou geven zodat u uw ideale gezinshuis zou hebben. Hoe zou u wakker worden? Hoe zou het gezinshuis er dan uitzien? En wat moet er gebeuren om die situatie te bereiken? En hoe kunt u dat bereiken?

Thermometer

Een snelle manier om te reflecteren is de thermometer. Neem de temperatuur op. Als u een goede temperatuur hebt gaat alles goed. Bedenk hoe u deze temperatuur kunt houden. Als de temperatuur te hoog is, bedenk dan hoe u weer een aantal graden kouder wordt!

U kunt gebruik maken van diverse thermometers, bijvoorbeeld de onderstaande. U kunt er zelf ook één maken. Bedenk dan hoe u zich voelt als het goed gaat, hoe u zich voelt als er enige irritaties ontstaan, hoe u zich voelt als u zich niet fijn voelt, hoe u zich voelt als het absoluut niet goed gaat en hoe u zich voelt als alles boven uw hoofd uitgroeit. Geef dit vorm in een thermometer. De eerste twee plaatjes hieronder zijn voorbeeld-thermometers.

Reflectie-woordenweb

Schrijf een woord op waarover u wilt reflecteren. Schrijf daaromheen allerlei woorden op die met dit thema te maken hebben. Reflecteer door een steeds breder netwerk van woorden te maken. Probeer verbanden te zien. Het rechterplaatje hierboven is een voorbeeld van een reflectie-woordenweb.

Evaluatie formulier

Het onderstaande reflectieformulier is speciaal voor gezinshuisouders gemaakt (Den Besten-2007). Het kopje 'fouten maken' is ingevoegd, omdat dit een belangrijk onderdeel is dat in de interviews met de gezinshuisouders naar voren kwam.

Reflectieformulier

De volgende reflectiestappen kunnen worden doorlopen:

Kiezen:

- *Waar gaat het om?*
- *Wat wordt het voornemen?*
- *Welk thema willen we versterken?*

Doen:

- *Gewoon doen (wat? Hoe?)*

Ontrafelen:

- *Alle kaarten op tafel*
- *Wat is gelukt en wat niet?*
- *Waar lag dat aan? Wat heeft geholpen?*
- *Wat speelde er allemaal mee?*

Verhitten:

- *Begrijp ik de situatie?*
- *Zie ik er de zin van in? Hoe betrokken ben ik bij deze situatie?*
- *Kan ik er invloed op uitoefenen? Hoe hanteerbaar is de situatie voor mij?*
- *En wil ik dat?*

Bewustmaken: (wakker worden)

- *Waar gaat het nu echt over?*
- *Waar willen we ons mee verbinden?*
- *Wat is het perspectief voor dit thema?*

Bijstellen en opnieuw kiezen:

- *Wat zou ik krachtiger kunnen inzetten? Wat zou ik moeten vermijden?*
- *Wat neem ik me voor om morgen te doen?*

Op de volgende pagina staan kaartjes met de bovenstaande vragen. Door deze kaartjes uit te knippen kunt u aan de hand van deze kaartjes de reflectiestappen doorlopen.

Fouten maken

Hou er bij het reflecteren rekening mee dat het leven één groeiproces is. U mag leren, u hoeft niet alles in één keer perfect te doen. Er zijn gezinshuisouders die vaak het gevoel hebben te falen. Zij willen het liefst stoppen met het gezinshuis. Toch vinden zij weer de energie om verder te gaan met het gezinshuis. Zo ook een gezinshuisouder die al 20 jaar gezinshuisouder/pleegouder is. Zij heeft regelmatig iemand nodig die zegt: ga door, je kunt het. Deze gezinshuisouder kwam op ons over als een zeer bekwaam gezinshuisouder. Zij vertelde: 'iedereen heeft bevestiging nodig dat hij/zij het goed doet en dat hij/zij fouten mag maken. Vraag aan anderen, bijvoorbeeld tijdens intervisie, bevestiging hiervoor.'

Invulschema woordweb en reflectiekaartjes.

(Dit blad staat ook achter in de map, bij de werkbladen.)

Invulschema voor reflectie-woordweb.

Kaartjes bij het evaluatieformulier.

1. Kiezen:

- Waar gaat het om?
- Wat wordt het voornemen?
- Welk thema willen we versterken?

2. Doen:

- Gewoon doen (wat? Hoe?)

3. Ontrafelen:

- Alle kaarten op tafel
- Wat is gelukt en wat niet?
- Waar lag dat aan? Wat heeft geholpen?
- Wat speelde er allemaal mee?

4. Verhitten:

- Begrijp ik de situatie?
- Zie ik er de zin van in? Hoe betrokken ben ik bij deze situatie?
- Kan ik er invloed op uitoefenen? Hoe hanteerbaar is de situatie voor mij?
- En wil ik dat?

6. Bijstellen en opnieuw kiezen:

- Wat zou ik krachtiger kunnen inzetten? Wat zou ik moeten vermijden?
- Wat neem ik me voor om morgen te doen?

5. Bewustmaken: (wakker worden)

- Waar gaat het nu echt over?
- Waar willen we ons mee verbinden?
- Wat is het perspectief voor dit thema?

Motivatie

Misschien zijn er dagen dat u denkt: waar doe ik het allemaal voor? Om daar achter te komen hebben wij de volgende opdrachten gemaakt.

Terug naar de basis

Bij deze vragen gaat u terug naar de oorsprong van uw gezinshuis. U staat stil bij uw motivatie om gezinshuisouder te zijn.

U kunt de volgende vragen op papier beantwoorden. U kunt de antwoorden ook op een andere manier verwerken. Bijvoorbeeld door het maken van een gedicht, collage, film, muziekstuk enzovoorts!

- Waarom bent u gezinshuisouder geworden?
- Wat voor plaatje had u voor ogen toen u gezinshuisouder wilde worden?
- Wat heeft u van dit plaatje bereikt?
- Heeft u intussen uw doelen bijgesteld? Zo ja, welke doelen en waarom?
- Wat zou u nog van je doelen willen bereiken?
- Hoe kunt u dit doen?/ Wat kunt u doen om deze doelen te bereiken?

Motivatie interventies

Het kan gebeuren dat u zich afvraagt waarom u ook alweer een interventie, regel of straf heeft ingezet. Soms kunnen kwesties zo gaan spelen dat men de achterliggende oorzaak/gedachte niet meer weet. Dan is het goed om te reflecteren. Hieronder een aantal reflectievragen. U kunt een aantal van deze vragen eruit nemen die op u van toepassing zijn.

- Wat speelt er?
- Hoe is dit begonnen?
- Wie zijn er allemaal bij betrokken?
- Wat zit er voor 'diepere laag' onder deze gebeurtenis? Wat speelt er allemaal nog meer mee?
- Waardoor is het zo gelopen als het nu loopt?
- Wat is uw rol in deze zaak?
- Welke interventies heeft u ingezet?
- Waarom heeft u deze interventies ingezet?
- Wat hadden deze interventies voor uitwerking?
- Was dit de gewenste uitwerking?
- Wat heeft u nog meer voor interventies gedaan/ zijn de eerdere interventies gewijzigd?
- Wat hadden deze latere interventies/ gewijzigde interventies tot gevolg?
- Hoe zou de ideale situatie er nu voor u uitzien?
- Wat moet er gebeuren om dit te bereiken?
- Heeft u dezelfde motivatie achter de interventies die u nu pleegt als toen deze situatie begon?
- Wat zorgde voor een verandering in uw motivatie?

Scheiding van emotie en feitelijke gebeurtenis

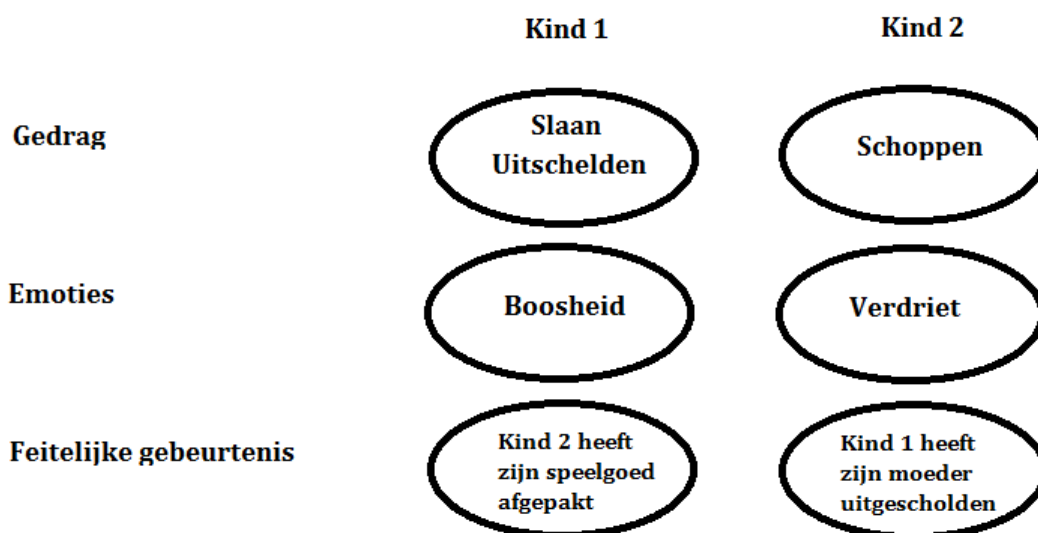
Emoties kunnen hoog oplopen. De emoties verdoezelen dan wat er werkelijk aan de hand is. De situatie wordt overtrokken door de oplopende emoties. Om deze emoties te scheiden van wat er werkelijk aan de hand is komen de volgende opdrachten.

Tolken

Laat de betrokken partijen spelen wat ze op dat moment voelen. Voor elke betrokken partij gaat er iemand achter hen staan. Diegene is de 'tolk'. Deze tolk 'vertaalt' de emoties die hij/zij ziet in wat er werkelijk gebeurt. Als de situatie uit de hand loopt, of de situatie juist wat rustiger wordt is het een moment om het rollenspel te stoppen. Praat met elkaar na wat de tolken naar voren brachten en probeer het uit te praten door het over de feitelijke gebeurtenis te hebben.

Schema

U kunt de situatie in schema brengen. Door de situatie onder te verdelen in 'gedrag, emoties en feitelijke gebeurtenis' reflecteert u op wat er voor feitelijk gedrag onder deze emoties zit. U kunt in de bovenste laag het gedrag omschrijven, in de tweede laag de emotie beschrijven en in de laag eronder, de aan de emotie en gedrag gekoppelde gebeurtenis. Zie het voorbeeld hieronder. Na een ruzie kunt u het kind de opdracht geven dit schema in te vullen. Als de kinderen dit schema ingevuld hebben kunt u, aan de hand van het door de kinderen ingevulde schema, de situatie nabespreken.

Zonder emoties

Laat de kinderen de situatie naspelen en geef hen de opdracht om hun emoties zoveel mogelijk weg te laten. Dan komt als het goed is de echte, feitelijke gebeurtenis boven tafel. Als kinderen dit moeilijk vinden kunnen ze de situatie opschrijven. Laat hen de situatie feitelijk beschrijven, dus met zo weinig mogelijk emoties erin. Het rollenspel of het verhaal kan daarna nabesproken worden. U kunt ook zelf de gebeurtenis proberen te scheiden van de emoties. Dit kunt u aan de kinderen vertellen. In het geval dat u zelf in een situatie zit waarin de emoties hoog oplopen kunt u een derde (partner, teamleider, andere gezinshuisouder) vragen naar zijn/haar mening wat nu de feitelijke gebeurtenis is. Probeer er zelf ook op te reflecteren.

Resultaat zien

Resultaat zien kan een belangrijke motivatie zijn om een gezinshuis te starten. Alleen: ziet u ook resultaat? Wij geven u een aantal mogelijkheden om dit resultaat te bekijken.

Foto maken

Maak een soort 'foto' van hoe het kind was toen het in het gezinshuis kwam wonen. Maak een foto hoe kind nu is. Bekijk de verschillen en bespreek deze verschillen.

Zo'n foto kunt u op verschillende manieren maken. U kunt een beschrijving maken van hoe het kind aan het beginpunt (bij binnenkomst) was, en een beschrijving hoe het kind nu is. Hierbij kunt u een aantal punten omschrijven. Bij elk kind zullen er andere kenmerken relevant zijn. Een aantal punten waarop u kunt omschrijven zijn:

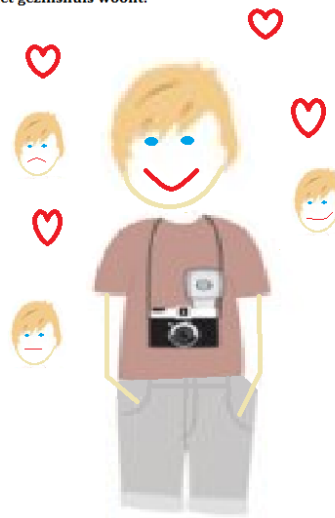
- Lichamelijke verzorging van het kind
- Sociale vaardigheden van het kind
- Sociale contacten van het kind
- Mate waarin het kind emoties laat zien
- Mate van gehechtheid aan/met het kind
- Mate waarin het kind (goed) contact heeft met biologische ouders
- Hoe het kind 'erbij loopt' / houding van het kind
- Welke doelen van/met het kind zijn behaald?
- Mate waarin het kind 'gelukkig' lijkt te zijn

U kunt ook een tekening maken, als foto van het kind bij binnenkomst en een tekening als foto van hoe het kind nu is. Zoek de verschillen! Het voorbeeld hieronder is misschien overdreven en er staat weinig beschreven. U kunt zelf het plaatje realistisch/completer maken.

Toen het kind in het gezinshuis kwam wonen.

Hoe het kind op dit moment is, nu het een half jaar in het gezinshuis woont.

Bespreeken met kind

U kunt na een tijd (bijvoorbeeld een half jaar) met het kind om de tafel gaan zitten om te bespreken wat het in het laatste half jaar geleerd heeft. U kunt samen een 'foto' maken, als in de opdracht hierboven. U kunt ook samen de foto's die in de afgelopen periode gemaakt zijn doorbladeren. Zoek tijdens dit doorbladeren naar punten waarop het kind, ten tijde van de foto die op dat moment bekeken wordt, geleerd heeft.

Wij van het gezinshuis ... opdracht

Inleiding

Om al het geleerde in de afgelopen thema's samen te vatten hebben wij een eindopdracht gemaakt. In deze eindopdracht wordt er gebruik gemaakt van de kwaliteiten die jullie als gezinshuis in huis hebben. Er moet worden samen gewerkt tussen de teamleden, de gezinsband zal worden versterkt. Jullie mogen het op jullie eigen manier doen, de autonomie van het gezinshuis komt hierdoor naar voren. Door middel van activiteiten wordt er vaak een goede sfeer gecreëerd. Het netwerk kan inzichtelijk/uitgebeeld worden. Door deze opdracht gaan jullie evalueren hoe het gezinshuis eruit ziet. Dit eindproduct kunnen jullie als gezinshuizen aan elkaar presenteren. Jullie kunnen dit ook aan jullie netwerk laten zien, of aan de kinderen die bij de gezinshuiskinderen in de klas zitten. Zo komt er meer duidelijkheid over wie/wat jullie als gezinshuis zijn. Succes met deze opdracht!

Ervaring gezinshuisouder

Er is een documentaire op TV geweest: B.V. het gezin (NCRV). Deze documentaire ging over het gezinshuis van Miriam en Frans. Deze gezinshuisouders lieten het reilen en zeilen in hun gezinshuis zien. Hun motivatie om het gezinshuis aan anderen te laten zien was om meer bekendheid te geven aan het fenomeen gezinshuizen.

Opdracht

Beeld als gezinshuis uit wie jullie zijn. Daarbij kunnen jullie gebruik maken van de volgende vragen:

- Hoe ziet jullie gezin eruit?
- Hoe ziet jullie dag eruit?
- Hoe ziet jullie week eruit?
- Met welke mensen hebben jullie allemaal te maken?
- Wat is er allemaal leuk aan jullie gezin?
- Wat doen jullie samen als gezin voor activiteiten?
- Wat is er aan jullie gezin anders dan aan een 'normaal' gezin?

Dit uitbeelden kan op verschillende manieren. Je kunt een film maken, een poster, een collage, een muziekstuk, een dramastuk, een gedicht, een strip, een fotoreeks, een cartoon, een boekje, een tekening, een folder enzovoorts!

Voorbeeld

Jullie gaan rondom de tafel zitten om te overleggen hoe jullie deze opdracht zullen vormgeven. Wordt het een toneelstuk, een strip of een lied? De ideeën worden verzameld en jullie zien dat de meeste mensen het leuk vinden om een lied te schrijven. Twee jongens van het gezinshuis zijn erg muzikaal en zij bieden aan om de muziek te maken. De drie meiden vinden het leuk om te dichten en zij zullen de tekst van het muziekstuk maken. De rest van het gezinshuis zal bepalen welke onderwerpen er in de tekst zullen staan. Iedereen gaat hard aan de slag. Eerst de gezinshuisleden die aan zullen dragen wat er in de tekst zal staan. Vervolgens gaan de tekstschrijvers hard aan de gang. De jongens die voor de muziek zullen zorgen zijn intussen samen ideeën aan het verzamelen voor de melodie.

Als de tekst klaar is gaan de jongens hard aan de slag om de melodie te maken. Hierbij overleggen ze regelmatig met de tekstschrijvers, want soms moet de tekst iets aangepast worden om een mooie melodielijn te krijgen. En op een dag is het muziekstuk klaar! Het muziekstuk waarin staat wie jullie als gezinshuis zijn. Jullie eigen muziekstuk. Nu is het natuurlijk ook leuk om het muziekstuk samen te zingen. De jongens begeleiden jullie op hun muziekinstrument en het klinkt zo leuk dat het muziekstuk ook opgenomen wordt. Ook andere gezinshuizen hebben deze opdracht vorm gegeven. Tijdens intervisie bespreken jullie met elkaar wat jullie van deze opdracht gemaakt hebben. Jullie zijn nieuwsgierig naar de producten van de andere gezinshuizen en jullie besluiten om deze aan elkaar te presenteren. Er wordt een avond belegd waarin ieder gezinshuis hun resultaat laat zien.

Literatuurlijst

In de map hebben wij u een aantal theoretische inzichten geboden. Als u nog meer verdieping vanuit de theorie wilt kunt u de onderstaande bronnen gebruiken.

Baat, de M. & Berg-le Clercq, T. & Steege, van der M. (2012).
Wat werkt in gezinshuizen?
Uitgeverij Nederlands Jeugdinstituut

Bassant, J. & Roos, de S. (2010).
Methoden voor sociaal -pedagogische hulpverleners
Uitgeverij Coutinho, Bussum

Behrend, D. (2008).
Over muzisch agogische methodiek
Uitgeverij Coutinho, Bussum

Besten, G. (2007).
Niet zonder ons... Gezinshuizen aan het begin van de 21^e eeuw
Uitgeverij De gezonde balans, Ugchelen

Eijk, van R. (2002).
Diagnose van een samenleving, draagkracht en draaglast
Uitgeverij Van Gorcum, Assen

Gieles, F. (1981).
Groepsleider... een vak apart
Uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum, Houten

Henderson, S. (2009).
Opvoeden in kinderopvang volgens de Gordonmethode
Uitgeverij SPW, Amsterdam

Hendriksen, J. (2009).
Handboek intervisie
Uitgeverij H. Nelissen, Soest

Van Ieperen, K. & Verharen, L. (2011).
Contextuele hulpverlening
Uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum, Houten

Maaskant, M. (2007).
Kind tussen pleegouders en ouders
Uitgeverij SPW, Amsterdam

Quant, P.
Niet echt de baas: over het ontwikkelen van gezag en invloed.

NCRV-Dokument

B.V. het gezin

Omroep: NCRV

Datum uitzending: 14-11-2011

Remmerswaal, J. (2008).

Handboek groepsdynamica

Uitgeverij H. Nelissen, Soest

Schermer, K. & Quint, P. (2008).

De organisatie als hulpmiddel

Uiteverij Bohn Stafleu van Loghum, Houten

Sterk, F. & Swaan, S. (2011).

Sterk in je werk. E-book

Uitgeverij: www.sterk-swaan.nl

Werkbladen

In de map hebben wij u een aantal werkbladen gegeven. Als u de werkbladen uit de map niet wilt gebruiken kunt u de werkbladen uit deze bijlage gebruiken. Wij wensen u veel plezier met deze werkbladen!

Kaartjes behorend bij evaluatievragen 'Wat is mijn kracht?'

(Thema 1)

Zelfreflectievragen:

Waar bent u goed in? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Wat zijn uw hobby's? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Wat heeft u allemaal al bereikt in uw leven? En welke kwaliteiten heeft u hiervoor gebruikt? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten gebruikt u om een ruzie op te lossen? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke kwaliteiten gebruikt u om het gezellig te maken in huis? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten gebruikt u om het leven leuker te maken? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke kwaliteiten gebruikt u om vrienden te maken? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten gebruikt u in uw werk als gezinshuisouder? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke kwaliteiten gebruikte u in uw eerdere werk? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Welke kwaliteiten heeft u als partner? (Als u een partner hebt of had.) Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:

Feedback van anderen:

Wat heeft u voor complimentjes van anderen gehad? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Wat heeft u voor positieve feedback gehad toen u erom vroeg? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Welke complimenten krijgt u van uw teamleider? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Waarom vinden de gezinshuiskinderen/gezinshuisouders het leuk om met/bij u te wonen? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Waarom zijn uw vrienden bevriend met u? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Wat vindt je familie goed van/aan u? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:
Wat voor kwaliteiten noemen andere gezinshuisouders die ze bij u zien? Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:	Ruimte voor een eigen vraag. Antwoord: Deze kwaliteit kan ingezet worden bij:

Feedbackkaartjes voor volwassenen

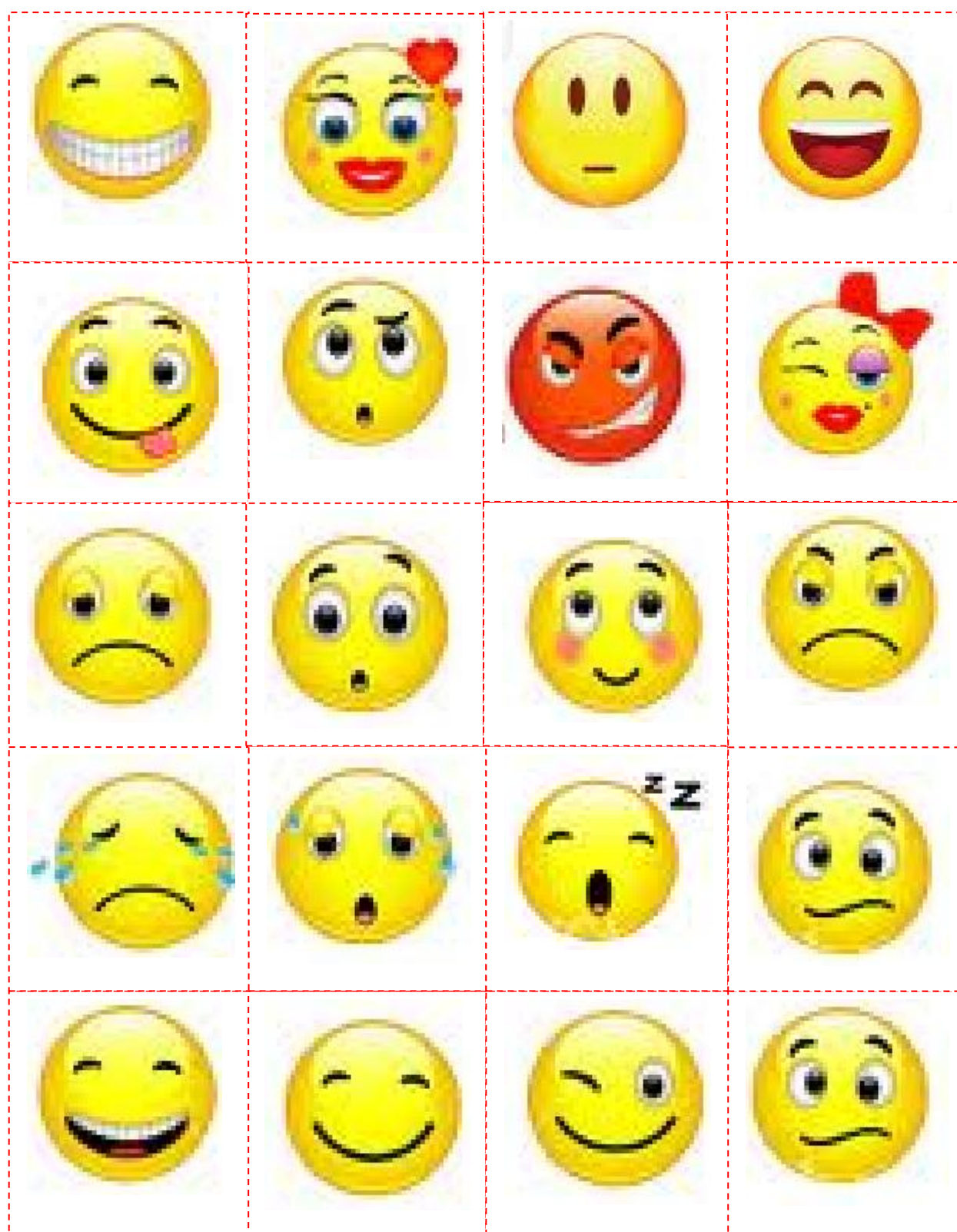
(Thema 1)

U bent vrolijk.	U bent vriendelijk.	U bent daadkrachtig.	U bent betrokken.
U bent gezellig.	U bent creatief.	U bent moedig.	U bent beleefd.
U bent aardig.	U bent geduldig.	U bent serieus.	U bent oprecht.
U kunt goed ruzies oplossen.	U bent sympathiek.	U bent actief.	U bent handig in/met.. (zelf invullen).
U bent sportief.	U bent gul.	U bent netjes in/met.. (zelf invullen).	U bent goed in.. (zelf invullen).
U bent een warm persoon.	U bent openhartig.	U bent humoristisch.	U bent een verantwoordelijk persoon.
U bent ruimdenkend.	U bent ordelijk.	U bent joviaal.	U bent eerlijk.
U bent geduldig.	U bent zorgzaam.	U bent liefdevol.	U bent een besluitvaardig persoon.
U bent betrouwbaar.	U bent een aandachtig persoon.	U bent optimistisch.	U bent een enthousiast persoon.
U bent flexibel.	U bent een veelzijdig persoon.	U bent een nuchter persoon.	U bent een spontaan persoon.
U bent een standvastig persoon.	U bent intelligent.	U bent een sociaal persoon.	U bent gevoelig.
U bent een loyaal persoon.	U bent gastvrij.	U bent muzikaal.	U bent een avontuurlijk persoon.

Feedbackkaartjes voor kinderen

(Thema 1)

Je bent lief.	Je bent creatief.	Je bent stoer.	Je bent beleefd.
Je bent aardig.	Je bent geduldig.	Ik kan goed met jou praten.	Je bent eerlijk.
Jij kunt goed ruzies oplossen.	Je bent grappig.	Je kunt goed dansen.	Je kunt goed paardrijden.
Je bent sportief.	Je bent gul.	Je kunt goed gymmen.	Je kunt goed stil zijn als het moet.
Je kunt lekker koken.	Je bent behulpzaam.	Je kunt goed helpen.	Je kunt goed tuinieren.
Je bent duidelijk in wat je zegt.	Je bent netjes.	Je bent goed in leuke dingen bedenken.	Jij zorgt voor een gezellige sfeer.
Jij kunt goed beslissingen nemen.	Je bent zorgzaam.	Jij kunt goed voetballen.	Je bent bescheiden.
Je bent betrouwbaar.	Jij kunt goed luisteren.	Jij bent eerlijk.	Jij bent handig met... (zelf invullen).
Jij bent sterk.	Jij bent duidelijk.	Jij bent joviaal.	Je bent spontaan.
Jij bent geduldig.	Jij bent slim.	Jij kunt goed fantaseren.	Jij bent dapper.
Jij bent zelfverzekerd.	Jij kunt goed zingen.	Jij bent goed in.. (zelf invullen).	Jij bent goed in.. (zelf invullen).

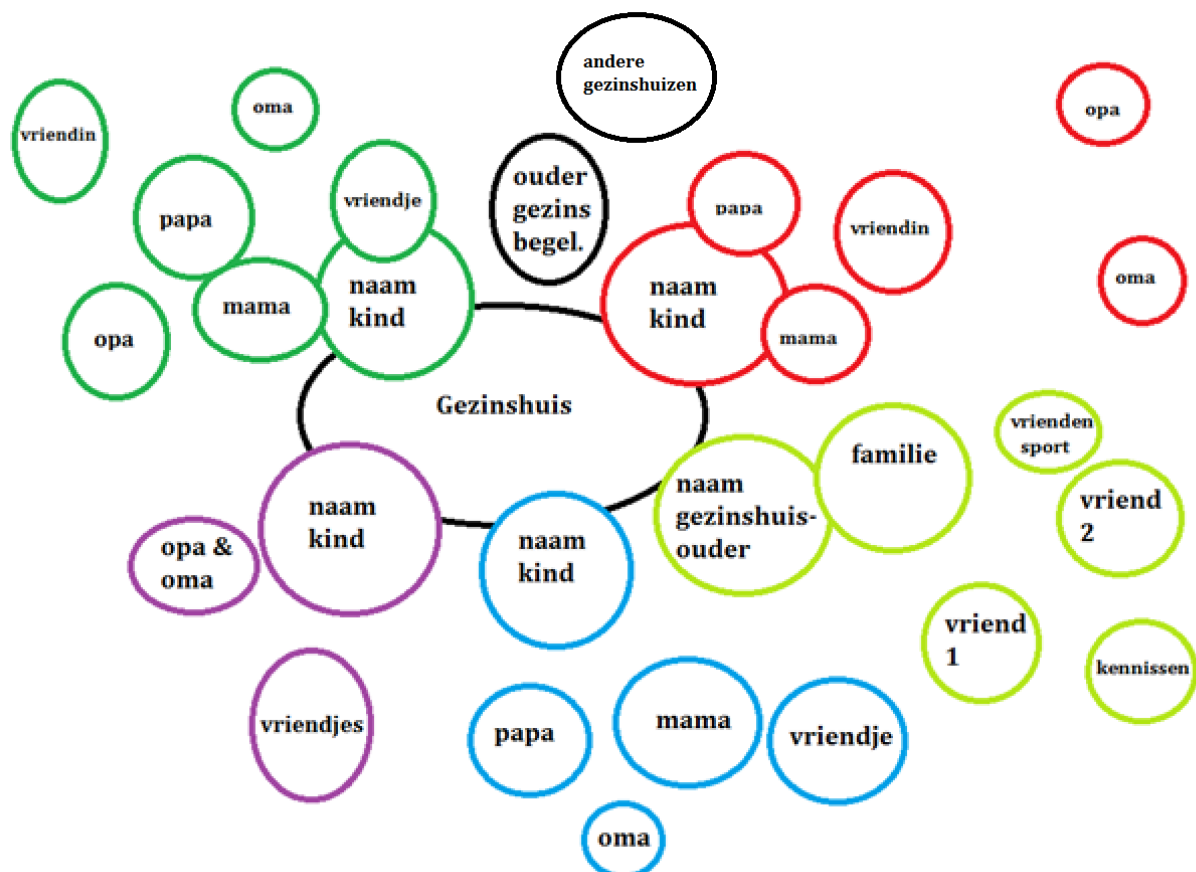
Kaartjes met opdrachten bij de opdracht: 'enveloppen met opdrachten'.

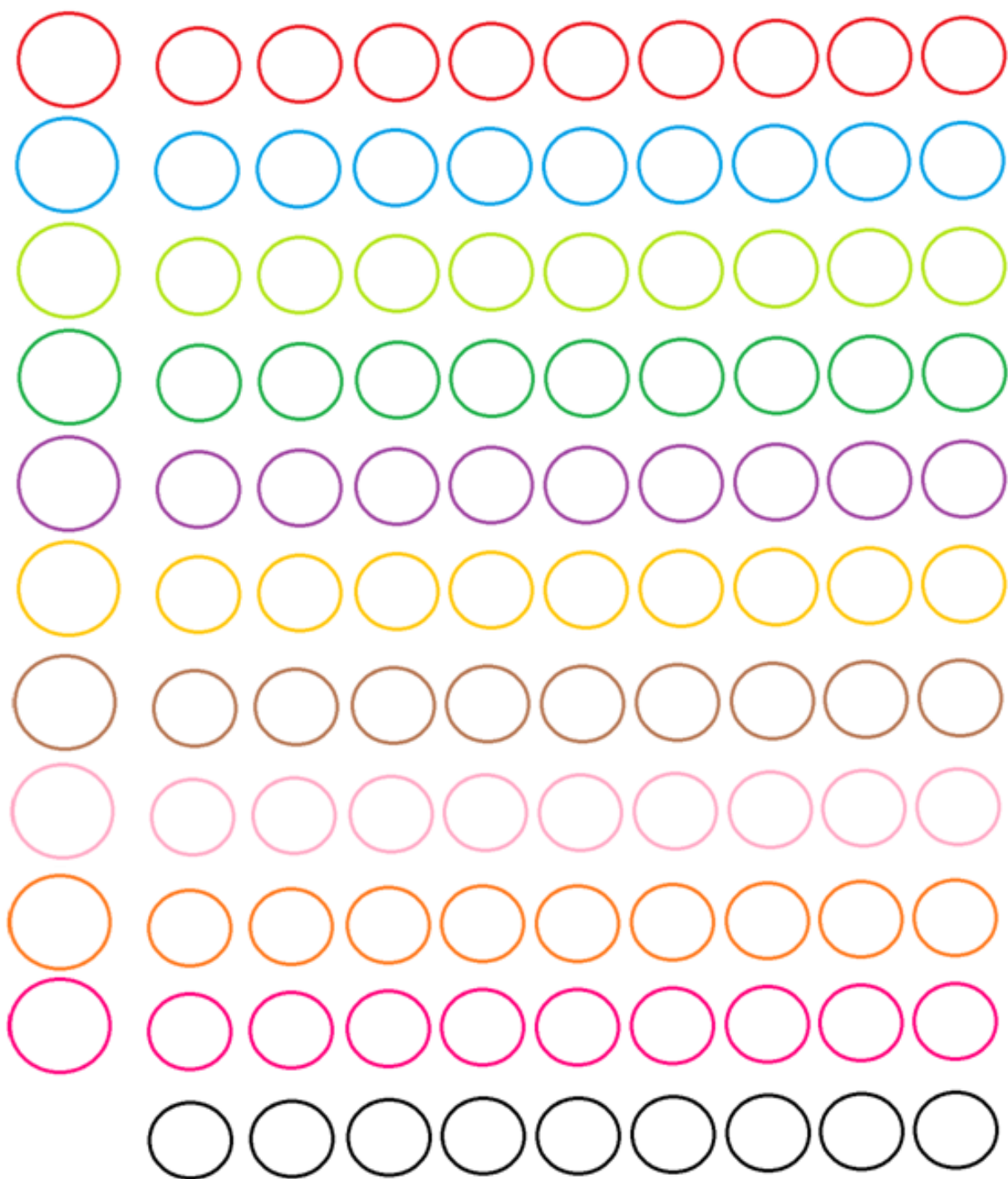
(Thema 3)

<i>Vraag:</i> noem 5 leuke dingen uit het gezinshuis. <i>Antwoord:</i> • • • • •	<i>Vraag:</i> noem 2 dingen die leuk zijn aan de gezinshuisouders. <i>Antwoord:</i> • •	<i>Vraag:</i> noem van iedereen in jullie groepje 1 ding waar hij/zij goed in is. <i>Antwoord:</i> • • • • • • • •
<i>Vraag:</i> een raadseltje. Het loopt hoe het wil maar het rent nooit. Het heeft een mond maar toch eet het niet. Het heeft een bed maar toch slaapt het niet. Wat is het? <i>Antwoord:</i> (Een rivier)	<i>Vraag:</i> welk dier zit in de volgende zin verstopt? 'De schilders lakken het hek.' <i>Antwoord:</i> (Slak, schilders <u>l</u>akken)	<i>Vraag:</i> welke dieren naam zit in de volgende zin verstopt? 'Henk at zijn bord leeg.' <i>Antwoord:</i> (Kat, Henk <u>a</u>t)
<i>Vraag:</i> een raadseltje. Het vertelt altijd de waarheid, toch kan het niet spreken. Kijk ernaar en je ziet de waarheid. Wat is het? <i>Antwoord:</i> (Een spiegel)	<i>Vraag:</i> een raadseltje. Het kan lopen maar niet wandelen. Wat is het? <i>Antwoord:</i> (Water)	<i>Vraag:</i> noem van iedereen uit het andere groepje 1 ding waar hij/zij goed in is. <i>Antwoord:</i> • • • • • • • •

Knip de kaartjes van de volgende pagina uit. Leg het gezinshuis in het midden. De grootste rondjes zijn de gezinshuisleden. Elk gezinshuislid kiest een kleur en schrijft diens naam op het grootste rondje. De rondjes die bij hun kleur horen kunnen worden gebruikt voor het systeem van het desbetreffende kind. De gezinshuisleden schrijven op de rondjes die bij hun kleur passen de namen van hun familie/vrienden/kennissen en verdere systeem op.

Plak als eerste het zwarte rondje met daarop 'gezinshuis' op een groot vel. Plak dan de gezinshuisleden eromheen. De gezinshuisleden gaan vervolgens hun rondjes, waarop de namen van hun systeem staan, opplakken. Hierbij kunnen ze rekening houden met wie het meest dichtbij hen staat. Deze persoon plakken ze dichtbij henzelf. De personen waar ze niet zoveel mee te maken hebben, of niet zo aardig vinden, plakken ze verder weg. Zie onderstaand voorbeeld.

Invulschema woordweb en reflectiekaartjes.

(Thema 5)

Invulschema voor reflectie-woordweb.

Kaartjes bij het evaluatieformulier.

1. Kiezen:

- Waar gaat het om?
- Wat wordt het voornemen?
- Welk thema willen we versterken?

2. Doen:

- Gewoon doen (wat? Hoe?)

3. Ontrafelen:

- Alle kaarten op tafel
- Wat is gelukt en wat niet?
- Waar lag dat aan? Wat heeft geholpen?
- Wat speelde er allemaal mee?

4. Verhitten:

- Begrijp ik de situatie?
- Zie ik er de zin van in? Hoe betrokken ben ik bij deze situatie?
- Kan ik er invloed op uitoefenen? Hoe hanteerbaar is de situatie voor mij?
- En wil ik dat?

6. Bijstellen en opnieuw kiezen:

- Wat zou ik krachtiger kunnen inzetten? Wat zou ik moeten vermijden?
- Wat neem ik me voor om morgen te doen?

5. Bewustmaken: (wakker worden)

- Waar gaat het nu echt over?
- Waar willen we ons mee verbinden?
- Wat is het perspectief voor dit thema?